DZIENNIK URZĘDOWY
MINISTERSTWA ROLNICTWA I DÓBR PAŃSTWOWYCH
Rzeczypospolitej Polskiej.

WARSZAWA. № 14. 20 Sierpnia 1919 r.

TREŚĆ:

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

w przedmiocie objęcia przez Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Państwowych zarządu na terenie b. zaboru austrjackiego.

Na mocy art. 5-go rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 marca 1919 r. Dz. Pr. poz. 240, zarządza się co następuje.

Art. 1. Z dn. 1 sierpnia 1919 r. Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Państwowych obejmuje pod zarząd bezpośredni wszelkie sprawy, należące do zakresu działania tego Ministerstwa na terenie b. zaboru austrjackiego.

Równocześnie ustają w stosunku do tych spraw ogólne kierownictwo i kontrola Generalnego Delegata Rządu dla Galicji, przysługujące mu dotąd w myśl art. 2 powołanego rozporządzenia, a także skasowany zostaje urząd powołanego w porozumieniu z Generalnym Delegatem dla Galicji delegata Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

Art. 2. Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych ustanowi w miarę potrzeby dla zarządzania poszczególnemi działami spraw na terenie Galicji swoich przedstawicieli, których uprawnienie w granicach ustaw określi w osobnem rozporządzeniu przez siebie wydanem.

Art. 3. Trzecią instancję dla spraw, podpadających pod przepisy ustaw leśnych w Galicji, stanowi Główna Komisja Ochrony Lasów przy Ministerstwie Rolnictwa i Dóbr Państwowych w Warszawie. Przepis niniejszy nie narusza kompetencji Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w zakresie karnych spraw lasowych.

Art. 4. Trzecią instancję dla spraw, należących do zakresu działania władz agrarnych, czynnych na mocy ustaw krajowych o komasacji i dzieleniu gruntów wspólnych (Dz. u. kr. № 18 i 20, 1900) stanowi Główna Komisja Ziemska przy Ministerstwie Rolnictwa i Dóbr Państwowych w Warszawie.

Art. 5. Wykonanie niniejszego rozporządzenia należy do Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych, który wyda potrzebne instrukcje i rozporządzenia wykonawcze.

Warszawa, dnia 1 sierpnia 1919 r.

Prezydent Ministrów:
w z. *S. Wojciechowski*

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
Janicki

(Dz. Praw № 61 z dnia 1.VIII. 1919 r., poz. 365).

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Kolei Żelaznych o zniesieniu ogłoszenia b. austrjackich kolei państwowych, dotyczącego taryfowania cukru karmnego dla bydła.

Na mocy dekretu Naczelnika Państwa z dn. 7 lutego r. b. (Dz. Praw № 14, poz. 152) i w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu oraz Przemysłu i Handlu, zarządzam co następuje:

Znosi się ogłoszenie b. austrjackich kolei państwowych, umieszczone w Dzienniku rozporządzeń dla kolei i żeglugi (Verordnungs-Blatt für Eisenb. und Schiff № 7 z dnia 15 stycznia 1916 r. poz. 70), w sprawie taryfowania cukru karmnego dla bydła, denaturowanego domieszką innej paszy.

(Austr.-węgier. i bośn.herc. taryfa towarowa część 1, dział B, z dnia 1 stycznia 1918 r.).

Warszawa, dn. 22 lipca 1919 r.

Kierownik Ministerstwa:
J. Eberhardt

(Dz. Praw № 61 z d. 1 sierpnia 1919 r. pozycja 366).

USTAWA

z dnia 18 lipca 1919 r.

o pomocy państwowej na odbudowę gospodarstw, zniszczonych lub uszkodzonych skutkiem wojny.

Art. 1. Nie przesądzając sprawy odszkodowania wojennego, jakie po ratyfikacji traktatów pokojowych określi osobna ustawa, Rzeczpospolita Polska w celu przyspieszenia odbudowy i uruchomienia zniszczonych lub uszkodzonych skutkiem wojny gospodarstw, przychodzi poszkodowanym z pomocą finansową na niżej wyłuszczonych zasadach.

Art. 2. Prawo korzystania z pomocy państwowej na odbudowę i uruchomienie przysługuje znajdującym się na terenie Państwa gospodarstwom polskim bezwzględnie, a obcokrajowym o tyle, o ile to będzie przewidziane osobną z danem państwem umową. Za gospodarstwa polskie uważa się te, które w czasie poniesienia strat znajdowały się na terenie należącym obecnie do Państwa Polskiego i których właściciele lub większość współwłaścicieli posiadają prawo obywatelstwa polskiego.

Art. 3. Pomoc państwowa będzie udzielana poszkodowanym skutkiem bezpośrednich rzeczowych strat, przez wojnę wyrządzonych, tylko na faktyczną odbudowę i stopniowo w miarę postępu jej lub też na spłatę długu, zaciągniętego na odbudowę już dokonaną.

Rząd jest upoważniony do udzielania pomocy na odbudowę powołanym do wojska i ewakuowanym, których budynki spaliły się wskutek innych wypadków podczas ich nieobecności.

Art. 4. Pomoc państwowa niniejszą ustawą przewidziana dotyczy: a) domów mieszkalnych, budynków gospodarskich, szkół, kościołów i budynków użyteczności publicznej, b) wszelkich zakładów i gospodarstw rolnych, przemysłowych i handlowych z niezbędnemi dla ich uruchomienia urządzeniami, c) udzielenia surowców, materjałów i towarów niezbędnych dla uruchomienia zakładów przemysłowych i handlowych, a w rolnictwie inwentarza martwego i żywego oraz niezbędnej do prowadzenia gospodarstwa ilości zboża, d) mebli, sprzętów domowych, odzieży i bielizny. Przytem pomoc ta w pierwszym rzędzie będzie udzielana gospodarstwom drobnym, warsztatom pracy rzemieślniczej, tudzież na odbudowę szkół, kościołów i budynków użyteczności publicznej.

Art. 5. Z pomocy państwowej niniejszą ustawą przewidzianej przy jej udzielaniu będzie potrącane wszystko to, co dane gospodarstwo już przedtem otrzymało w naturze lub gotówce ze źródeł Państwa Polskiego, względnie państwa zaborczego, jak również ze źródeł samorządowych lub społecznych. W równej mierze pomoc udzielona w myśl niniejszej ustawy będzie potrącona z odszkodowania wojennego, jakie wypływać będzie mogło z osobnej ustawy, wydanej po zawarciu traktatów pokojowych (art. 1).

Art. 6. Poszkodowany, który po otrzymaniu pomocy państwowej zwrócił się do urzędów publicznych o zasiłek na odbudowę w naturze, winien za ten zasiłek zapłacić z sum, udzielonych mu tytułem pomocy państwowej.

Art. 7. Pomoc państwowa na odbudowę i uruchomienie gospodarstw po ustaleniu jej wysokości przez odnośne komisje (art. 12) udzielana będzie częściowo w formie bezzwrotnej zapomogi pieniężnej, częścią w formie pożyczki tym poszkodowanym, którzy bez pomocy państwa nie są w stanie odbudować się lub nabyć przedmiotów, przewidzianych w art. 4 pod punktem b, c i d.

Art. 8. Bezzwrotna zapomoga pieniężna (art. 7) wogóle nie może przekraczać sumy dwudziestu tysięcy marek, a w granicach tej sumy z tytułu strat w ruchomościach domowych (art. 4 d.) dwóch tysięcy marek. Ponadto poszkodowani mogą otrzymać resztę pomocy państwowej tylko tytułem pożyczki.

Art. 9. Wysokość bezzwrotnej zapomogi w granicach art. 8 na odbudowę opierać się będzie na oszacowaniu zniszczonego mienia lub jego części w chwili zniszczenia z zamianą dawnej waluty na marki według kursu, jaki będzie w drodze ustawy ustalony przy uwzględnieniu spadku wartości waluty i podniesienia cen materjałów. Współczynnik spadku wartości waluty określi Ministerstwo Skarbu. Jeżeli suma zapomogi tą drogą ustalona będzie niższa od potrzebnej na faktyczną odbudowę, to zwyżka może być zaspokojona tylko zapomocą udzielonej poszkodowanemu pożyczki.

Art. 10. Pożyczka na odbudowę będzie bezprocentowa w ciągu pierwszych lat pięciu.

Art. 11. Zapomoga bezzwrotna lub pożycka na odbudowę nie mogą być zajęte na zaspokojenie jakichkolwiekbądź pretensyj prywatnych lub publicznych, przypadających od poszkodowanego, nie wyłączając hipotecznych.

Art. 12. Wysokość bezzwrotnej zapomogi określi komisja, składająca się:

a) z naczelnika politycznej władzy powiatowej lub jego zastępcy, jako przewodniczącego,

b) z przedstawiciela ministerstwa, w którego zakres wchodzi odbudowa,
c) z przedstawiciela Ministerstwa Skarbu,
d) z dwóch przedstawicieli sejmiku powiatowego lub rady powiatowej,
e) z przedstawiciela Głównego Urzędu Likwidacyjnego.

W miastach: Warszawie, Łodzi, Lwowie, Krakowie i Lublinie wchodzą w skład komisji zamiast osób, wymienionych w punkcie a. i d., prezydent miasta lub jego zastępca i dwóch przedstawicieli rady miejskiej.

Prowadzącym odbudowę zniszczonych gospodarstw może być przyznana zaliczka przed dokonaniem oszacowania szkód na podstawie zgłoszonej deklaracji strat w Komisji szacunkowej.

Art. 13. Celem realizacji pożyczek na odbudowę Ministerstwo Skarbu w porozumieniu z Głównym Urzędem Likwidacyjnym utworzy specjalny Zakład Kredytowy, którego zakres działalności określi statut, zatwierdzony w drodze ustawodawczej.

Statut ten zawierać będzie postanowienia szczegółowe co do wysokości, sposobu udzielania i warunków zabezpieczenia pożyczek na odbudowę.

Art. 14. Użycie zapomogi lub pożyczki na cel inny, niezgodny z jej przeznaczeniem, jak również niewykonanie odbudowy w określonym terminie bez dostatecznych powodów zwłoki pociąga za sobą obowiązek natychmiastowego zwrotu tak zapomogi, jak i pożyczki, oraz karane będzie w drodze zwykłego orzecznictwa sądowego aresztem do 1-go roku oraz grzywną do dwustu tysięcy marek.

Art. 15. Podania i pisma, wnoszone w sprawie pomocy państwowej na odbudowę, wolne są od stempla i opłat skarbowych.

Art. 16. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia w Dzienniku Praw Państwa.

Art. 17. Wykonanie niniejszej ustawy poleca się Ministerstwom: Skarbu, Robót Publicznych, Rolnictwa i Dóbr Państwowych, Przemysłu i Handlu i Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Głównym Urzędem Likwidacyjnym.

Marszałek:
Trąmpczyński

Prezydent Ministrów:
w z. *S. Wojciechowski*

Minister Skarbu:
Karpiński

Minister Robót Publicznych:
Pruchnik

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
Janicki

Minister Przemysłu i Handlu:
Hącia

Minister Spraw Wewnętrznych:
S. Wojciechowski

(Dziennik Praw № 63 z dnia 5-VIII 1919 r., poz. 368).

USTAWA

z dnia 22 lipca 1919 roku

w przedmiocie utworzenia Głównego Urzędu Ziemskiego.

Art. 1. W celu zarządzania sprawami, dotyczącemi przebudowy ustroju rolnego, tworzy się Główny Urząd Ziemski.

Art. 2. Do zakresu działania Głównego Urzędu Ziemskiego należy:

1) przygotowanie projektów ustaw w przedmiocie przebudowy ustroju rolnego celem przedłożenia ich przez Rząd Sejmowi Ustawodawczemu;
2) dokonywanie przebudowy ustroju rolnego w myśl ustaw właściwych;
3) organizacja urzędów ziemskich oraz sprawy, dotyczące komisji osadniczej w Poznaniu, komisyj agrarnych w b. zaborze austrjackim oraz instytucyj dla tworzenia włości rentowych na ziemiach Polski b. zaboru pruskiego i b. zaboru austrjackiego;
4) likwidacja spraw oddziałów b. rosyjskiego Banku Włościańskiego na ziemiach polskich;
5) sprawy Państwowego Banku Rolnego;
6) inne sprawy z przebudową ustroju rolnego związane, przekazane Głównemu Urzędowi Ziemskiemu przez właściwe ustawy lub rozporządzenia.

Art. 3. Z zakresu działania Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych wyłączone zostają sprawy, przekazane w myśl niniejszej ustawy Głównemu Urzędowi Ziemskiemu.

Art. 4. Na czele Głównego Urzędu Ziemskiego stoi prezes, mianowany przez Naczelnika Państwa na wniosek Rady Ministrów. Prezes Głównego Urzędu Ziemskiego zajmuje stanowisko równorzędne Ministrowi, bierze jednak udział w Radzie Ministrów tylko w sprawach, dotyczących zakresu działania Głównego Urzędu Ziemskiego, działa w stałem porozumieniu z Ministerstwem Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

Art. 5. Prawa i czynności, przekazane przez ustawy i rozporządzenia, regulujące ustrój i działalność instytucyj, przechodzących do zakresu działania Głównego Urzędu Ziemskiego, Ministrowi Rolnictwa i Dóbr Państwowych, przechodzą na prezesa Głównego Urzędu Ziemskiego.

Art. 6. Wykonanie niniejszej ustawy powierzone zostaje Prezydentowi Ministrów w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

Marszałek:
Trampczyński

Prezydent Ministrów:
w z. *S. Wojciechowski*

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
Janicki

(Dziennik Praw № 63 z d. 5-VIII 1919 r., poz. № 376).

USTAWA

z dnia 28 lipca 1919 r.

o przyznaniu funkcjonarjuszom państwowym, nauczycielom szkół powszechnych i profesorom zakładów teologicznych nadzwyczajnego dodatku drożyźnianego.

Art. 1. Sejm upoważnia Rząd do wypłacania etatowym i nieetatowym funkcjonarjuszom państwowym, nauczycielom publicznych szkół powszechnych i profesorom zakładów teologicznych, bez względu na treść warunków pisma nominacyjnego obok dotychczasowych przez nich pobieranych dodatków drożyźnianych i kwartalnych — także nadzwyczajnego dodatku drożyźnianego, a to począwszy od dnia 1 lipca 1919 r. aż do czasu uregulowania poborów służbowych.

Art. 2. Nadzwyczajny dodatek drożyźniany wynosi, bez względu na miejsce służbowe miesięcznie:

a) dla funkcjonarjuszów państwowych:

	MAŁOPOLSKA					KRÓLESTWO		
	1	2	3	4	5	1	2	3
Kategorje płac, względnie ranga	Wolni, wdowcy bezdzietni	Żonaci bezdzietni, wdowcy z 1 dzieckiem	Żonaci z 1 lub 2 dzieci, wdowcy z 1 lub 3 dzieci	Żonaci z 3 lub 4 dzieci, wdowcy z 4 lub 5 dzieci	Żonaci z więcej jak 4 dzieci, wdowcy z więcej jak 5 dzieci	Wolni, wdowcy bezdzietni	Żonaci do 2 dzieci lub wdowcy do 3 dzieci	Żonaci z więcej jak 2 dzieci, wdowcy z więcej jak 3 dzieci
I	—	—	—	—	—	600	700	800
II i III	400	450	500	550	600	400	500	600
IV Va, Vb	320	340	360	380	400	320	360	400
VI i VII	280	300	320	340	360	280	320	360
VIII i IX	220	240	260	280	300	220	260	300
X i XI	120	140	160	180	200	120	160	200

b) dla profesorów zakładów teologicznych — wedle VI-ej kategorji płac, względnie rangi;

c) dla nauczycieli publicznych szkół powszechnych wedle tej kategorji płac, względnie rangi, której odpowiada ich zasadnicza płaca;

d) dla wszystkich innych pracowników państwowych, nie zaliczonych do żadnej z powyższych kategorji płac, względnie rangi:

stanu wolnego	120 Mk.
żonatych bezdzietnych lub posiadających do 3 dzieci .	160 „
żonatych posiadających więcej jak 3 dzieci	200 „
e) starsi gońcy, o ile są żonaci	100 „

Art. 3. Na obszarze b. okupacji austrjackiej, jako też b. zaboru austrjackiego, wypłata dodatku nastąpi w walucie koronowej według relacji 1 mk. = 1 kor. 75 hal.

Art. 4. Przynależność do rangi określa się według wysokości pobieranych zasadniczych poborów łącznie z dodatkami za lata służby.

Art. 5. Postanowienia niniejszej ustawy nie dotyczą nauczycieli wyższych zakładów naukowych, pracowników kolejowych, jako też tych osób, które pełnią państwowe funkcje służbowe na podstawie specjalnych z niemi zawartych umów co do wysokości wynagrodzenia — o ile to wynagrodzenie jest wyższe od poborów tej kategorji płacy, względnie rangi, do której zostały zaliczone.

Art. 6. Osobom, uprawnionym w myśl niniejszej ustawy do poboru dodatku drożyźnianego, jeśli stanowią jedną rodzinę i mają jedno wspólne gospodarstwo domowe, może być wypłacony tylko jeden nadzwyczajny dodatek drożyźniany w wysokości, odpowiadającej najwyższej kategorji płacy, względnie rangi, jednej z osób do wspólnego gospodarstwa należących.

Art. 7. Pobory służbowe profesorów uniwersytetów we Lwowie i Krakowie, akademji górniczej i sztuk pięknych w Krakowie, jakoteż politechniki i akademji weterynarji we Lwowie zostają zrównane z zasadniczemi poborami łącznie z dotychczasowemi dodatkami drożyźnianemi profesorów uniwersytetu i politechniki w Warszawie, począwszy od 1 lipca 1919 r.

Art. 8. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. 9. Wykonanie niniejszej ustawy powierza się Ministrowi Skarbu.

Marszałek:
Trąmpczyński

Prezydent Ministrów:
w z. *S. Wojciechowski*

Minister Skarbu:
Karpiński

(Dz. Praw. № 63 z d. 5.VIII 1919 r., poz 377).

USTAWA

z dnia 29 lipca 1919 roku

o obrocie ziemiopłodami w roku gospodarczym 1919 1920.

Art. 1. Prawo handlu pszenicą, żytem, jęczmieniem, owsem i przetworami tych zbóż oraz ich przewóz kolejami i statkami przysługuje wyłącznie Rządowi. Handel innemi ziemiopłodami wewnątrz Państwa jest wolny. Przeróbka ziemniaków i handel przetworami ziemniaczanemi podlega przepisom zawartym w art. 6 niniejszej ustawy.

Art. 2. Przy Ministerstwie Aprowizacji powstaje jako stały organ doradczy Państwowa Rada Aprowizacyjna, składająca się z 30 członków, w tem 10 posłów sejmowych, 10 przedstawiceli wielkich miast i ośrodków przemysłowych i 10 przedstawicieli zrzeszeń rolniczych.

Posłów wyznacza Sejm, zaś resztę powołuje Rada Ministrów na wniosek Ministra Aprowizacji.

W całej Państwowej Radzie Aprowizacyjnej połowę głosów winni mieć przedstawiciele wytwórców, drugą przedstawiciele spożywców.

Przewodniczącym Państwowej Rady Aprowizacyjnej jest z urzędu Minister Aprowizacji.

Art. 3. Całokształtem spraw aprowizacyjnych w obrębie powiatów kierują organa samorządu lokalnego za pośrednictwem wybranych w tym celu komisyj aprowizacyjnych: powiatowych, miejskich i gminnych.

Przewodniczącym każdej z tych komisyj jest naczelnik odnośnego samorządowego organu lub osoba przez niego wyznaczona.

Zadaniem komisyj aprowizacyjnych będzie dla obszaru każdej z nich:

a) regulowanie wyżywienia ludności miejskiej i bezrolnej, w szczególności, w granicach normy przez Ministerstwo Aprowizacji ustalonej, racjonowanie przetworów zboża, udzielanie zezwoleń przewozowych i zezwoleń dla spożywców na zakup drobnych ilości zboża na własną potrzebę wprost u wytwórcy oraz pozwoleń wymiany i zakupu zboża na zasiew:

b) kontrola organizacji upoważnionych do handlu zbożem i jego przetworami, tudzież oznaczenie cen tych przetworów, chleba i innych artykułów spożywczych — według norm przez Ministerstwo Aprowizacji ustalonych;

c) nadzór nad rozdziałem artykułów pierwszej potrzeby i środków potrzebnych dla produkcji rolnej pomiędzy rolników.

Skład komisji i sposób urzędowania określi osobna instrukcja, którą wyda Minister Aprowizacji.

Art. 4. Wykonanie uprawnień nadanych Ministerstwu Aprowizacji art. 1-ym tudzież obowiązku ułatwień w nabywaniu przez rolników i ludność bezrolną artykułów pierwszej potrzeby i środków, niezbędnych dla produkcji rolniczej, powierza ono w pierwszym rzędzie władzom samorządnym, organizacjom rolniczym i społecznym na warunkach przez Ministerstwo określonych, udzielając im w razie potrzeby odpowiednich kredytów — w drugim rzędzie wykonać może Ministerstwo Aprowizacji te uprawnienia i obowiązek powyższy przez własne organizacje handlowe.

Te artykuły pierwszej potrzeby i środki produkcji, które Ministerstwo Aprowizacji posiada lub w przyszłości nabędzie, winno oddać powyższym instytucjom, w celu rozsprzedania miejscowej ludności.

Art. 4a. Rządowi, względnie Ministerstwu Aprowizacji, w porozumieniu z Państwową Radą Aprowizacyjną przysługuje prawo naznaczenia terminu dostawy do monopolu następujących ilości zboża: rolnikom, posiadającym od 10 do 30 morgów—nie więcej niż 25 kgr. z morga polskiego ziemi ornej; posiadającym 30—100 morgów—nie więcej niż 75 kgr. z morga ziemi ornej; posiadającym ponad 100 morgów – nie więcej niż 150 kgr. z morga ziemi ornej.

Dla producentów posiadających mniej niż 10 morgów termin dostawy oznaczony być nie może.

Art. 5. Ceny na zboże i przetwory zbożowe wymienione w art. 1 ustanawia Ministerstwo Aprowizacji w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Dóbr Państwowych i Państwową Radą Aprowizacyjną. Ceny te muszą pokrywać koszty produkcji w odpowiedniem ustosunkowaniu do cen artykułów pierwszej potrzeby.

Art. 6. Ministerstwo Aprowizacji w porozumieniu z Państwową Radą Aprowizacyjną wydaje pozwolenie na przerób ziemniaków w zakładach przemysłowych, określając ilość ziemniaków, jakie mogą uledz przeróbce w każdym zakładzie przemysłowym. W kampanji r. 1919/1920 Ministerstwo Aprowizacji w porozumieniu z Państwową Radą Aprowizacyjną wyda pozwolenie na uruchomienie nielicznej ilości gorzelń dla dostarczenia spirytusu na cele techniczne. Produkcja fabryk przetworów ziemniaczanych, z wyjątkiem gorzelni, jest zajętą na rzecz Ministerstwa Aprowizacji.

Art. 7. Wywóz zboża i ziemniaków, tudzież przetworów żywnościowych, z nich uzyskanych, poza granice państwa jest zakazanym.

Zezwolenia w wyjątkowych wypadkach udzielają właściwe organa państwowe po wysłuchaniu zdania Ministerstwa Aprowizacji i Państwowej Rady Aprowizacyjnej.

W razie zgodnego sprzeciwu obu tych czynników zezwolenie na wywóz nie może być udzielone.

Art. 8. Naczelny nadzór nad działalnością władz i organizacyj pracujących wedle art. 3 i 4 tej ustawy przysługuje Ministrowi Aprowizacji, który ma prawo wydawania po wysłuchaniu zdania Państwowej Rady Aprowizacyjnej, w granicach nakreślonych postanowieniami niniejszej ustawy, wszelkich rozporządzeń, zapewniających ludności możliwie najlepsze wyżywienie i zaopatrzenie w artykuły koniecznej potrzeby i środki potrzebne dla produkcji rolniczej.

Art. 9. Karze aresztu od dni 14 do miesięcy sześciu lub grzywnie od 100 do 100.000 mk. względnie—150 do 150.000 kor. ulegnie, kto wbrew przepisom tej ustawy lub rozporządzeniom wydanym przez Ministra Aprowizacji na mocy upoważnienia, zawartego w art. 8:

1) sprzeda lub w inny sposób odstąpi zboże albo przetwory zbożowe i ziemniaczane (art. 6) osobom lub organizacjom do handlu takiego w myśl tej ustawy nie uprawnionym;
2) nie mając uprawnienia do zakupu zboża, przetworów zbożowych i ziemniaczanych zakupuje je lub w inny sposób dla handlu nabywa;
3) ilości zboża nałożonych w myśl art. 4a w terminie mu naznaczonym nie odstawia bez uzasadnionej przyczyny;
4) kupuje i gromadzi dla własnego użytku zapasy zboża lub jego przetworów ponad potrzebę;

5) za zboże lub jego przetwory i za artykuły pierwszej potrzeby, tudzież środki niezbędne dla produkcji rolnej pobiera w pieniądzach lub innych korzyściach cenę wyższą ponad ustanowioną przez powołane do tego władze;
6) bez upoważnienia wystawionego przez kompetentną władzę przewozi zboże lub jego przetwory statkami lub kolejami.

Tej samej karze podlega każdy, kto pośrednio lub bezpośrednio do popełnienia czynu przestępnego pomaga, w nim współdziała, do jego spełnienia doradza.

Usiłowanie będzie karane.

Obie powyższe kary można nałożyć łącznie.

W razie nielegalnego przewozu, sprzedaży, kupna lub przekroczenia cen obowiązujących winna być prócz przewidzianych powyżej kar zarządzoną konfiskata towaru.

Ukaranie wedle tej ustawy nie przesądza ukarania za ten sam czyn, o ile on mieści w sobie znamiona czynu w innych ustawach karą surowszą zagrożonego.

Do przeprowadzenia postępowania karnego i wydania orzeczeń powołane są w prawidłowym toku instancji organa Ministerstwa Aprowizacji, które przed rozstrzygnięciem muszą wysłuchać opinji właściwej Komisji Aprowizacyjnej.

Art. 10. Ustawa niniejsza uzyskuje moc obowiązującą z chwilą ogłoszenia jej w Dzienniku Praw Państwa Polskiego.

Art. 11. Wykonanie tej ustawy powierza się Ministrowi Aprowizacji w porozumieniu z właściwymi Ministrami.

Marszałek:
Trąmpczyński

Prezydent Ministrów:
w z. *S. Wojciechowski*

Minister Aprowizacji:
Antoni Minkiewicz

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
Janicki

(Dziennik Praw № 64 z d. 12 sierpnia 1919 r. poz. 381).

USTAWA

z dnia 2 sierpnia 1919 roku

o zabezpieczeniu sprzętu i zasiewów rolnych.

Art. 1. Winni jednostronnego naruszenia umów, zawartych między pracodawcami a pracownikami rolnymi w myśl ustawy z dnia 28 marca 1919 r. oraz zawartych w drodze dobrowolnego porozumienia stron, o ile naruszenie umowy dotyczy sprzętu ziemiopłodów lub zasiewów rolnych — podlegają w drodze administracyjnej karze aresztu od 30 dni do 6 miesięcy lub grzywny od 50 mk. do 50.000 mk.

Art. 2. Winni namawiania lub skłaniania do czynów, wymienionych w art. 1, ulegają w drodze administracyjnej karze aresztu do sześciu miesięcy.

Art. 3. Do ściągania i karania tych przekroczeń powołana jest władza powiatowa I instancji.

Art. 4. Od postanowienia karnego przysługuje prawo odwołania do bezpośrednio wyższej instancji w terminie 14-dniowym od dnia doręczenia postanowienia. Odwołanie to jednak nie wstrzymuje wykonania postanowienia.

Art. 5. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. 6. Ustawa niniejsza obowiązuje na przeciag 3 miesięcy od daty jej ogłoszenia.

Art. 7. Wykonanie ustawy poleca się Ministrowi Spraw Wewnętrznych.

Marszałek:
Trąmpczyński

Prezydent Ministrów:
I. J. Paderewski

Minister Spraw Wewnętrznych:
Wojciechowski

(Dz. Praw № 64 z d. 12 sierpnia 1919 r., poz. 383).

USTAWA

z dnia 2 sierpnia 1919 roku.

o upoważnieniu Rządu do wydania rozporządzenia, normującego przenoszenie własności nieruchomości ziemskiej.

Art. 1. Upoważnia się Rząd, aby do czasu uchwalenia przez Sejm ustawy regulującej obrót ziemią w myśl uchwalonych dnia 10 lipca 1919 r. zasad reformy rolnej, wydał rozporządzenia z mocą ustawy, normujące przenoszenie własności nieruchomości ziemskiej.

Art. 2. Wykonanie tej ustawy powierza się Ministerstwu Rolnictwa Dóbr Państwowych w porozumieniu z Ministerstwem Sprawiedliwości.

Marszałek:
Trąmpczyński

Prezydent Ministrów:
w z. *S. Wojciechowski*

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
Janicki

Minister Sprawiedliwości:
Supiński

(Dz. Praw № 64 z d. 12 sierpnia 1919 r., pozycja 384).

USTAWA

z dnia 1 sierpnia 1919 r.

o tymczasowej organizacji zarządu b. dzielnicy pruskiej.

Art. 1. Ziemie b. dzielnicy pruskiej, które z mocy postanowień Traktatu Wersalskiego z dnia 28 czerwca 1919 r. stały się nierozerwalną częścią składową Rzeczypospolitej Polskiej, podlegają całkowicie władzy organów centralnych Rzeczypospolitej t. j. Sejmu, Naczelnika Państwa i Ministrów.

Art 2. Dotychchczasowe ustawy i rozporządzenia, obowiązujące na tych ziemiach w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy, pozostają nadal w mocy, o ile nie ulegną zmianie na podstawie niniejszej lub późniejszych ustaw sejmowych.

Art. 3. Znosi się wszelkie ustawy i rozporządzenia wyjątkowe, wydane na niekorzyść jakiejkolwiek narodowości lub wyznania.

Art. 4. Zostaje utworzone Ministerstwo b. dzielnicy pruskiej z siedzibą w Warszawie.

Art. 5. Minister b. dzielnicy pruskiej jest członkiem Rady Ministrów i posiada stanowisko służbowe oraz wszelkie prawa Ministrom Rzeczypospolitej służące.

Art. 6. Minister b. dzielnicy pruskiej ma następujące zadania:

a) przejęcie wszystkich władz i urzędów od Komisarjatu Naczelnej Rady Ludowej i od organów państwowych niemieckich i pruskich,
b) sprawowanie administracji b. dzielnicy pruskiej według postanowień niniejszej ustawy, do czasu oddania wszystkich działów tej administracji pod bezpośrednie kierownictwo właściwych Ministrów,
c) przygotowanie przejścia wszystkich władz i urzędów b. dzielnicy pruskiej pod bezpośrednie kierownictwo właściwych Ministrów oraz przeprowadzenie reorganizacji tych władz stosownie do zasad dla całego Państwa przyjętych,
d) wydawanie w porozumieniu z właściwymi Ministrami przepisów wykonawczych dla wprowadzenia polskich ustaw oraz wydawanie rozporządzeń, zaprowadzających zmiany niemieckich i pruskich ustaw i rozporządzeń, potrzebne celem zupełnego odłączenia władz i urzędów od Niemiec i przystosowanie ich ustroju i procedury do nowych warunków politycznych, wypływających z przyłączenia do Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 7. Minister b. dzielnicy pruskiej jest zwierzchnikiem służbowym władz i urzędów tej dzielnicy z wyjątkiem tych, które uchwałami Rady Ministrów przekazywane będą właściwym Ministrom.

Sprawy polityki zagranicznej, sprawy wojskowe i celne podlegają bezpośrednio właściwym Ministrom.

Art. 8. Znosi się stanowisko Naczelnego Prezesa prowincji oraz regencji obwodowej. W to miejsce tworzy się urzędy wojewódzkie z wojewodami na czele.

Wojewodom służą atrybucje naczelnych prezesów i prezesów regencyj, a urzędom wojewódzkim atrybucje regencyj obwodowych.

Art. 9. Zostają utworzone 2 województwa: jedno Poznańskie dla obszaru Wielkiego Księstwa Poznańskiego i części powiatów Namysłowskiego i Sycowskiego, przyznanych Polsce, — drugie Pomorskie dla pozostałych części b. dzielnicy pruskiej, obecnie już do Państwa Polskiego przyłączonych.

Siedziby władzy wojewódzkiej oznaczy Rada Ministrów na wniosek Ministra b. dzielnicy pruskiej.

Art. 10. Wojewodowie, mianowani będą przez Naczelnika Państwa na wniosek Ministra b. dzielnicy pruskiej, uchwalony w Radzie Ministrów.

Art. 11. Wyższych urzędników, podległych wojewodom, mianuje Minister b. dzielnicy pruskiej; średnich i niższych mianują wojewodowie lub inne organa stosownie do przepisów obowiązujących.

Art. 12. Główni kierownicy poszczególnych działów administracji w Ministerstwie b. dzielnicy pruskiej, mianowani będą przez Naczelnika Państwa na wniosek Ministra b. dzielnicy pruskiej, powzięty w porozumieniu z właściwym Ministrem za zgodą Rady Ministrów. Inni urzędnicy tegoż Ministerstwa mianowani będą w sposób przepisany dla wszystkich Ministerstw.

Art. 13. Prezesi i członkowie sądów nadziemiańskich, prezesi i dyrektorowie sądów ziemiańskich, nadprokuratorowie przy sądach nadziemiańskich oraz pierwsi prokuratorowie przy sądach nadziemiańskich i ziemiańskich mianowani będą przez Naczelnika Państwa na wniosek Ministra b. dzielnicy pruskiej, powzięty w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości. Sędziów i prokuratorów niższych stopni mianuje Minister b. dzielnicy pruskiej w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości.

Art. 14. Ministrowi b. dzielnicy pruskiej służy prawo zwalniania i przenoszenia urzędników (czynnych w chwili wejścia w życie niniejszej ustawy), nie wyłączając tych, którzy z mocy obowiązujących ustaw korzystają z prawa nieusuwalności.

Art. 15. Urzędnicy mianowani na stałe winni złożyć przysięgę państwową według roty i sposób dla urzędników Rzeczypospolitej Polskiej przepisany.

Art. 16. Sądy i urzędy wydają wyroki i orzeczenia swoje w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 17. Atrybucje sądu Rzeszy Niemieckiej w Lipsku, jako instancji kasacyjnej, rewizyjnej i zażaleniowej przechodzą na Sąd Najwyższy w Warszawie.

Atrybucje Najwyższego Sądu Administracyjnego w Berlinie przechodzą aż do czasu utworzenia Trybunału Administracyjnego na sąd nadziemiański.

Art. 18. Kompetencje pruskiej Rady Ministrów oraz niemieckiej Rady Związkowej za wyjątkiem jej kompetencji ustawodawczej przechodzą w zakresie terytorjum objętego przez Państwo Polskie na Radę Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej.

Również służy Radzie Ministrów prawo zatwierdzania rozporządzeń i zarządzeń wojewody w tych wszystkich wypadkach, w których podług dotychczasowych ustaw rozporządzenia i zarządzenia naczelnego prezesa lub prezesa regencji wymagały zatwierdzenia królewskiego względnie ministerjalnego.

Art. 19. O ile w następstwie odbyć się mających plebiscytów jeszcze w czasie działania niniejszej ustawy zwrócone zostaną Państwu Polskiemu

stosownie do Traktatu pokojowego dalsze terytorja b. monarchji pruskiej, to moc ustawy niniejszej na te terytorja rozciągać się będzie.

Uchwała Rady Ministrów, powzięta na wniosek Ministra b. dzielnicy pruskiej, określi podział tych terytorjów na nowe województwa względnie ich przyłączenie do województw istniejących, z zastrzeżeniem późniejszego zatwierdzenia przez Sejm.

Art. 20. Komisarjat Naczelnej Rady Ludowej, jako organ władzy, ulega likwidacji, sposób której określi Minister b. dzielnicy pruskiej w porozumieniu z Komisarjatem, a sam ją przeprowadzi.

Art. 21. Wykonanie ustawy niniejszej należy do Prezydenta Ministrów i właściwych Ministrów.

Art. 22. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Marszałek:
Trąmpczyński

Prezydent Ministrów:
I. J. Paderewski

(Dz. Praw № 64 z d. 12 sierpnia 1919 r., pozycja 385).

USTAWA

z dnia 28 lipca 1919 r.

w przedmiocie zmiany art. 9 ustawy z dnia 8 marca 1919 r. (№ 23 Dz. Praw z dnia 11 marca 1919 r. poz. 235) o wydzierżawieniu niezagospodarowanych użytków rolnych.

Art. 1. Zakreślony w art. 9 ustawy z dnia 8 marca 1919 r. (№ 23 Dz. Praw z dnia 11 marca 1919 r. poz. 235) czas trwania dzierżawy gruntów zmienia się w ten sposób, że dzierżawa gruntów obsianych zbożem kończy się z dniem 1 września 1921, a dzierżawa gruntów obsianych okopowiznami dnia 1 listopada 1921 roku.

Postanowienie powyższe nie ma zastosowania do gruntów, które w tym okresie podlegać będą parcelacji przez Państwo. Dzierżawcy, którzy w myśl ustawy ustąpić muszą z dzierżawy przed terminem, otrzymają od Państwa stosowne odszkodowanie.

Art. 2. Wykonanie ustawy poleca się Ministrowi Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

Art. 3. Ustawa wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Marszałek:
Trąmpczyński

Prezydent Ministrów:
w z. *S. Wojciechowski*

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
Janicki

(Dziennik Praw № 65 z dnia 14-VIII 1919 r. poz. 387).

USTAWA

z dnia 29 lipca 1919 r.

w przedmiocie umów przyrzeczenia sprzedaży nieruchomości ziemskich.

Art. 1. Wszelkie umowy przyrzeczenia sprzedaży nieruchomości ziemskich obowiązują sprzedawcę i nie mogą być rozwiązane jednostronnie na jego żądanie, o ile będąca przedmiotem umowy nieruchomość została oddana w posiadanie nabywcy przed terminem faktycznego wprowadzenia państwowego sądownictwa polskiego w danym okręgu.

Do tych umów art. 1590 K. C. nie ma zastosowania.

Art. 2. Do powyższych umów nie stosuje się również art. 241 Ustawy notarjalnej.

Jeżeli sprzedawca uchyla się od zawarcia aktu notarjalnego sprzedaży w terminie, przez nabywcę mu wyznaczonym, sąd na żądanie tegoż uzna umowę po myśli art. 1 za przenoszącą na nabywcę prawo własności nieruchomości, będącej przedmiotem umowy. Sprzedawcy nieruchomości ziemskiej służy jedynie prawo poszukiwania od nabywcy reszty umówionej ceny sprzedażnej wraz z odsetkami od dnia objęcia w posiadanie nieruchomości. Suma umówiona w rublach winna być przytem uiszczona według stosunku 1 rb. = 216 fen. = 256 halerzy.

Art. 3. Ustawa niniejsza obowiązuje na terenie b. zaboru rosyjskiego z dniem ogłoszenia. Ma ona zastosowanie także do wszelkich prawomocnie jeszcze nie rozstrzygniętych spraw sądowych, wynikłych z tytułu umów, objętych art. 1 niniejszej ustawy.

Art. 4. Wykonanie ustawy powierza się Ministrowi Sprawiedliwości.

Marszałek:
Trampczyński

Prezydent Ministrów:
w z. *S. Wojciechowski*

Minister Sprawiedliwości:
Supiński

(Dziennik Praw № 65 z dnia 14-VIII 1919 r., poz. 388).

USTAWA

z dnia 31 lipca 1919 r.

w przedmiocie utworzenia Prokuratorji Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 1. W celu obrony prawnej i zastępstwa prawnego prywatnoprawnych i publicznych interesów Państwa i podmiotów prawnych pod

względem opieki prawnej na równi ze Skarbem Państwa stojących, oraz udzielania opinji i porady prawnej na żądanie władz państwowych, zostaje utworzona dla całego obszaru Państwa Prokuratorja Generalna Rzeczypospolitej Polskiej z siedzibą w stołecznem mieście Warszawie.

Art. 2. Do zakresu działania Prokuratorji Generalnej należy:

1. Zastępstwo sądowe wogóle w sprawach, dotyczących interesów majątkowych Państwa i podmiotów prawnych na równi ze Skarbem Państwa stojących.
2. Zastępstwo sądowe interesów publicznych Państwa w tych wypadkach, w których Prokuratorja Generalna przez właściwą władzę państwową do zastępstwa będzie wezwana.
3. Zastępstwo interesów majątkowych Skarbu Państwa i podmiotów prawnych na równi z nim stojących, tudzież interesów administracji państwowej wogóle w postępowaniu przed sądami prawa publicznego i władzami administracyjnemi w miarę postanowień poniżej w art. 4, 5 i 6 zawartych i w miarę postanowień wydać się mającej przez Radę Ministrów instrukcji służbowej.
4. Wydawanie opinij prawnych we wszystkich sprawach, tyczących się interesów majątkowych Państwa i podmiotów prawnych na równi ze Skarbem Państwa stojących, albo też ważnych interesów administracji państwowej wogóle.
5. Współdziałanie przy zawieraniu umów prawnych i przy sporządzaniu dokumentów prawnych w sprawach majątkowych Państwa i podmiotów prawnych na równi ze Skarbem Państwa stojących.
6. Opinjowanie na życzenie Rady Ministrów lub poszczególnych ministerstw projektów, ustaw i ogólnych rozporządzeń centralnych władz państwowych ze stanowiska ogólno-prawnego, organizacyjnego i techniki ustawodawczej, a w szczególności także ze stanowiska prywatno-prawnych, publiczno-prawnych i administracyjno-prawnych interesów Państwa.

Art. 3. Do majątku Państwa i do podmiotów prawnych, które pod względem zastępstwa i porady prawnej stoją na równi ze Skarbem Państwa, należą:

1. Majątek Państwa wogóle, a więc wszystkie państwowe podatki, opłaty, czynsze, daniny, monopole, dobra i lasy państwowe, królewszczyzny, wszelki ruchomy i nieruchomy majątek wogóle i wszelkie roszczenia państwowe, fundusze państwowych kolei żelaznych, państwowe przedsiębiorstwa i zakłady wszelkiego rodzaju i wszelkie wogóle do prowadzenia gospodarstwa państwowego przeznaczone przedsiębiorstwa i instytucje.
2. Spadki bezdziedziczne.
3. Prawa terytorjalne, granice państwowe oraz prywatno-prawne i publiczno-prawne roszczenia Państwa do państw obcych wynikające z traktatów i umów międzynarodowych.
4. Nałożone przez państwowe władze administracyjne kary pieniężne, o ile chodzi o ich ściągnięcie w drodze sądowej, oraz publiczne opłaty i daniny wogóle, o ile ich ściąganie ma się odbywać zapomocą tych samych organów i temi samemi środkami, jak opłat państwowych.
5. Wszelki majątek ruchomy i nieruchomy, prawa i wszelkie fundusze, pozostające pod zarządem władz państwowych podczas trwania tego zarządu, oraz te fundusze, instytucje, przedsiębior-

stwa i zakłady, za których rentowność Skarb Państwa przyjął gwarancję, lub które w całości lub części ze Skarbu Państwa są dotowane lub finansowane, a za ich niedobory Skarb Państwa jest odpowiedzialny.
6. Prawo patronatu przysługujące Państwu i podmiotom prawnym w niniejszym artykule pod 1 i 5 określonym.
7. Fundacje będące pod bezpośrednim zarządem państwowym.
8. Majątek kościelny i majątek beneficjów duchownych, o ile chodzi o pierwotne fundowanie kościoła albo duchownego beneficjum lub o nienaruszalność majątku zakładowego, lub tym majątkiem administrują władze państwowe, a nie, o ile chodzi o zastępstwo lub ściąganie bieżących pożytków z majątku, istniejących już kościołów lub duchownych beneficjów; następnie majątek zakładowy istniejących duchownych zakładów, klasztorów i spólności duchownych wogóle.
9. Majątek tych indywidualnie oznaczonych podmiotów prawnych, które nie są objęte postanowieniami tego artykułu w punktach od 1 — 8 zawartemi, a których zastępstwo poruczone zostanie Prokuratorji Generalniej uchwałą Rady Ministrów.
10. Oprócz przypadków w tym artykule wyszczególnionych, zastępstwo i ingerencja Prokuratorji Generalnej ma mieć miejsce także tam, gdzie to specjalne przepisy ustawowe przewidują.
11. Na obszarach b. zaboru austrjackiego zastępować będzie Prokuratorja Generalna nadto te podmioty prawne, których zastępstwo zostało poruczone Prokuratorjom Skarbu najwyższem postanowieniem z dnia 21/XII 1850 i rozporządzeniem całego Ministerstwa z dnia 9/III 1898 (Dz. pr. p. p. № 41) i spełniać będzie zadania, które temi przepisami Prokuratorjom Skarbu poruczone zostały.

Art. 4. Przewidziane w art. 2 zastępstwo sądowe obejmuje wszelkie czynności w postępowaniu cywilnem przed wszystkiemi sądami na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej istniejącemi, a to tak w sprawach spornych, jako też w postępowaniu niespornem wszelkiego rodzaju.

Podmioty prawne w art. 3 określone zastępować może w sądowem postępowaniu cywilnem wszelkiego rodzaju wyłącznie i jedynie Prokuratorja Generalna, która też jest upoważniona do prawnie skutecznego podejmowania wszelkich czynności procesowych i do spełnienia wszelkich sądowych aktów prawnych bez obowiązku wykazywania się osobnem pełnomocnictwem.

W postępowaniu sądowo-karnem Prokuratorja Generalna bierze udział wtedy, jeżeli okaże się potrzeba zastępowania prywatno-prawnych interesów podmiotów prawnych w art. 3 określonych.

W postępowaniu przed sądami prawa publicznego i władzami administracyjnemi Prokuratorja Generalna bierze udział w tych wypadkach, w których zastępstwo poruczone jej będzie przez władzę administracyjną, powołaną do zarządu lub nadzoru nad odnośnym podmiotem prawnym i nad odnośną gałęzią administracji państwowej.

Art. 5. Prokuratorja Generalna podlega w sprawach osobowych i administracyjno-gospodarczych bezpośrednio Prezydentowi Ministrów, któremu też służy prawo naczelnego nadzoru nad sprawowaniem przekazanych jej czynności urzędowych.

W spełnianiu swoich czynności urzędowych działa Prokuratorja Generalna samodzielnie na żądanie władz centralnych oraz władz, urzędów

i instytucyj uprawnionych do samodzielnego zarządzenia majątkiem Państwa lub podmiotów prawnych w art. 3 określonych.

W razie sporu między Prokuratorją, a uprawnionemi do korzystania z jej pomocy władzami, względnie instytucjami, rozstrzyga Rada Ministrów, jednakże zarządzenia nie cierpiące zwłoki winna Prokuratorja Generalna natychmiast poczynić.

Jeżeli w poszczególnych wypadkach wyłoni się wątpliwość, czy w myśl postanowień art. 2 i 3 ma mieć miejsce czynność urzędowa Prokuratorji Generalnej, winna ona zasięgnąć decyzji Rady Ministrów.

Art. 6. W wypadkach kolizji między interesami Skarbu Państwa, a interesami podmiotów prawnych, stojących w myśl art. 3 niniejszej ustawy na równi ze Skarbem Państwa, Prokuratorja ma zastępować Skarb Państwa, inne zaś podmioty prawne mają mieć dla siebie w tym wypadku ustanowionych w drodze właściwej osobnych doradców lub zastępców.

W wypadkach kolizji interesów pomiędzy podmiotami prawnemi stojącemi w myśl art. 3 niniejszej ustawy na równi ze Skarbem Państwa, Prokuratorja nie może zastępować żadnej ze stron, lecz winni być w drodze właściwej powołani dla każdej strony osobni doradcy lub zastępcy.

Art. 7. Prokuratorja Generalna składa się: z prezesa, wiceprezesa, odpowiedniej ilości radców i innych urzędników konceptowych i kancelaryjnych.

Zastępstwo sądowe ma być powierzane poszczególnym urzędnikom Prokuratorji lub w razie koniecznej potrzeby także adwokatom; jeżeli zaś sprawa w siedzibie urzędowej Prokuratorji nie może być załatwiona—może Prokuratorja delegować dla sprawy, o którą chodzi, w miejscu, gdzie ona ma być załatwiona—także inny odpowiedni do tego urząd państwowy.

Adwokaci otrzymują od Prokuratorji pełnomocnictwo szczegółowe do zastępstwa.

Art. 8. Na czele Prokuratorji Generalnej stoi Prezes Prokuratorji Generalnej, mianowany przez Naczelnika Państwa na propozycję Rady Ministrów.

Prezes reprezentuje Prokuratorję na zewnątrz, kieruje wszelkiemi czynnościami urzędowemi, przestrzega prawidłowego ich toku, wydaje potrzebne w tym celu zarządzenia, polecenia, wskazówki i jest odpowiedzialny za tok czynności urzędowych.

Prezes kieruje działalnością wszystkich urzędników i funkcjonarjuszów Prokuratorji oraz sprawuje nad nimi nadzór służbowy.

Art. 9. W miarę potrzeby utworzone będą dla ściśle określonych okręgów terytorjalnych oddziały Prokuratorji Generalnej, stanowiące integralną część Prokuratorji Generalnej i podlegające nadzorowi Prezesa Prokuratorji.

Oddziały Prokuratorji Generalnej utworzone będą na mocy rozporządzenia Rady Ministrów wydanego na wniosek Prezesa Prokuratorji, które określi równocześnie siedzibę i okrąg terytorjalny danego oddziału Prokuratorji Generalnej. Na obszarze nie przekazanym żadnemu oddziałowi Prokuratorji pozostanie wyłącznie Prokuratorja Generalna w mieście stołecznem Warszawie powołana do spełniania zadań i czynności, określonych w art. 2 niniejszej ustawy.

Oddziały Prokuratorji spełniają w swoim okręgu zadania i czynności, określone w art. 2 p. 1—5, zupełnie samodzielnie, mają jednak w sprawach ważnych a wątpliwych lub ogólnej i zasadniczej doniosłości odnosić się do

Prokuratorji Generalnej w Warszawie o wskazówki. Wydane przez Prokuratorję Generalną decyzje są dla oddziału Prokuratorji wiążące.

W wypadkach, przewidzianych w artykule 5 i 6 niniejszej ustawy, należących do decyzji Rady Ministrów, obowiązany jest oddział Prokuratorji zasięgnąć decyzji Prokuratorji Generalnej w Warszawie, a decyzja ta jest dla oddziału Prokuratorji wiążąca. Oddział Prokuratorji ma w przekazanym mu okręgu w ogólności te same prawa i obowiązki, jakie ustawa niniejsza przewiduje dla Prokuratorji Generalnej, o ile ta ustawa nie zawiera odmiennych postanowień.

Art. 10. Oddział Prokuratorji Generalnej składa się: z naczelnika oddziału i odpowiedniej ilości radców i innych urzędników konceptowych i kancelaryjnych, wszyscy urzędnicy oddziału należą do etatu Prokuratorji Generalnej.

Art. 11. Naczelnik oddziału Prokuratorji posiada co do załatwiania spraw w obrębie terytorjum jego oddziału względem urzędników i funkcjonarjuszy prawa, przyznane niniejszą ustawą Prezesowi Prokuratorji Generalnej, o ile ustawa ta nie zawiera odmiennych postanowień; w zakresie służbowo-administracyjnym naczelnik oddziału podlega zwierzchnictwu Prezesa Prokuratorji.

Art. 12. Do wszystkich urzędników i funkcjonarjuszy Prokuratorji Generalnej stosują się obowiązujące przepisy służbowe dla urzędników państwowych wogóle.

Urzędnicy Prokuratorji mają się poświęcić wyłącznie pełnieniu przekazanych im czynności urzędowych i nie wolno im zajmować się bezpośrednio lub pośrednio sprawowaniem zastępstwa prawnego lub interesami prawnemi osób prywatnych. Przepis ten nie narusza prawa urzędnika do bezpłatnego sprawowania zastępstwa lub zawierania interesów prawnych w jego własnych sprawach, jak również w sprawach jego krewnych, żony, pupilów i dzieci przybranych, wreszcie sprawowania opieki lub kurateli, o ile we wszystkich tych wypadkach nie zachodzi kolizja z jego obowiązkami służbowemi.

Urzędnicy i funkcjonarjusze Prokuratorji winni stosować się do zarządzeń, poleceń i wskazówek władzy przełożonej.

Przeciw widocznie niesłusznym i przeciwnym prawu zarządzeniom lub poleceniom, mają prawo i obowiązek odwołania się do Prezydenta Ministrów względnie Prezesa Prokuratorji Generalnej. Odwołanie takie wnieść należy na ręce Prezesa Prokuratorji Generalnej, względnie naczelnika oddziału Prokuratorji.

Urzędnicy konceptowi Prokuratorji, występując przed sądami w imieniu Prokuratorji Generalnej, korzystają z praw adwokatów.

Tym urzędnikom konceptowym, którzy posiadają kwalifikacje przepisane instrukcją służbową do objęcia wyższych stanowisk, służyć będą wszelkie prawa adwokatów przy występowaniu w sądach wszystkich instancyj również w sprawach osobistych i w sprawach tych osób, których zastępstwo w myśl art. 12 ust. 2 niniejszej ustawy jest dopuszczalne.

Za szkodę materjalną, wynikłą dla Skarbu Państwa lub podmiotów prawnych w art. 3 określonych, z powodu grubego niedbalstwa lub oczywistego naruszenia obowiązków służbowych, jest tak Prezes Prokuratorji, względnie naczelnik oddziału, jak każdy z urzędników Prokuratorji, który w danym wypadku szkodę spowodował, odpowiedzialny i zobowiązany do zadośćuczynienia.

Art. 13. Konceptowymi urzędnikami Prokuratorji mogą być tylko te osoby, które ukończyły wyższe studja prawnicze uniwersyteckie, zdały wszystkie odnośne egzamina prawnicze i wykażą się odbytą jednoroczną aplikacją sądową.

Do uzyskania posady urzędnika kancelaryjnego wymagane jest średnie wykształcenie.

Specjalne wyższe wymogi kwalifikacyjne, konieczne do uzyskania poszczególnych stanowisk, jak również ułatwienia co do warunków przyjęcia na posady urzędnika Prokuratorji Generalnej, a w szczególności co do kwalifikacji od kandydatów wymaganych, mające obowiązywać w 3-letnim okresie przejściowym od czasu wejścia w życie niniejszej ustawy, określi instrukcja, wydana rozporządzeniem Rady Ministrów na wniosek Prezesa Prokuratorji.

Służba w Prokuratorji Generalnej w charakterze urzędnika konceptowego zastępuje aplikację adwokacką i sądową, wymaganą do dopuszczenia do egzaminu adwokackiego i do wykonania adwokatury.

Art. 14. Prezes Prokuratorji zaliczony będzie do III kategorji, wiceprezes i naczelnicy oddziałów Prokuratorji do IV, a radcowie zaliczeni będą do V kategoryj płac urzędników państwowych.

Tytulatury i zaliczenia reszty urzędników i funkcjonarjuszów do odpowiednich kategoryj płac ustali wspomniana wyżej instrukcja służbowa.

Wice-prezesa Prokuratorji i naczelników oddziałów Prokuratorji oraz innych urzędników V kategorji płac mianuje Naczelnik Państwa na propozycję Rady Ministrów, przedstawioną na wniosek Prezesa Prokuratorji.

Urzędników, zaliczonych do kategorji VI i VII, mianuje Prezydent Ministrów na wniosek Prezesa Prokuratorji. Pozostałych urzędników mianuje Prezes Prokuratorji Generalnej.

Urzędników kancelaryjnych, rachunkowych i kasowych X i XI kategorji płac oraz innych funkcjonarjuszów przy poszczególnych oddziałach Prokuratorji mianują właściwi naczelnicy oddziałów.

Art. 15. Instrukcja służbowa określi bliżej szczegóły organizacji, tok i sposób wewnętrznego urzędowania Prokuratorji i poszczególnych oddziałów, zadania, obowiązki i prawa poszczególnych kategoryj urzędników i funkcjonarjuszów.

Art. 16. W sprawach, w których stroną jest Państwo, Prokuratorja wolną jest od wszelkiego rodzaju opłat na rzecz Skarbu w postępowaniu przed sądami wszelkiego rodzaju i władzami administracyjnemi.

Art. 17. Termin rozpoczęcia czynności Prokuratorji na terytorjum b. zaboru austrjackiego i rosyjskiego, a następnie na terytorjum b. zaboru pruskiego określi Rada Ministrów na wniosek Prezesa Prokuratorji Generalnej uchwałą ogłoszoną w Dzienniku Praw.

Art. 18. Z chwilą wejścia w życie niniejszej ustawy traci moc prawną dekret Naczelnika Państwa z dnia 7 lutego 1919 r. (Dz. pr. p. p. № 14 poz. 181).

Art..19. Wykonanie tej ustawy poleca się Radzie Ministrów.

Marszałek:
Trąmpczyński

Prezydent Ministrów:
w z. *S. Wojciechowski*

(Dziennik Praw № 65 z dnia 14-VIII 1919 r. poz. 390).

USTAWA

z dnia 1 sierpnia 1919 roku

o załatwianiu zatargów zbiorowych pomiędzy pracodawcami a pracownikami rolnymi.

Art. 1. Zatargi zbiorowe pomiędzy robotnikami rolnymi a pracodawcą lub pracodawcami, niezałatwione przez strony, mogą być załatwione przez nie przy pomocy: 1) Inspektorów Pracy w rolnictwie, 2) przez Komisję Polubowną oraz 3) Komisję Rozjemczą.

Art. 2. Na żądanie jednej ze stron lub z własnej inicjatywy, Inspektor Pracy w rolnictwie wzywa do siebie obie strony osobiście lub ich delegatów, celem wzajemnego porozumienia się stron i zawarcia ugody lub dla utworzenia Komisji Polubownej.

Art. 3. Przy zawieraniu ugody, ustalającej warunki pracy i wynagrodzenia za pracę, dla całego powiatu za przedstawicielstwo stron uznaje się miejscowe organizacje zawodowe pracodawców, oraz związki zawodowe pracowników rolnych, o ile te organizacje i związki istnieją na terenie powiatu i są zarejestrowane zgodnie z przepisami prawa. Związki i organizacje zawodowe wysyłają do Komisji Polubownej upełnomocnionych delegatów w liczbie od 3 — 7. Osoby te winny mieć ukończone lat 21. W Komisji Polubownej przewodniczy z urzędu Inspektor Pracy. Jeżeli związki zawodowe pracowników lub organizacje zawodowe pracodawców uchylą się od udziału w Komisji Polubownej — ma zastosowanie art. 5 niniejszej ustawy. Dla prawomocności wyroków Komisji Polubownych oraz Rozjemczych koniecznem jest wezwanie do udziału w takowych delegatów wszyśtkich związków zawodowych, zalegalizowanych i działających na terenie danego powiatu.

Art. 4. Orzeczenie i postanowienia Komisji Polubownej winny być wyłuszczone na piśmie i opatrzone podpisami wszystkich członków Komisji.

Art. 5. W powiatach, gdzie niema organizacji zawodowych pracodawców, albo związków zawodowych robotników rolnych, odpowiadających wymaganiom art. 3, lub gdzie powyższe związki, wzgl. organizacje uchylą się od udziału w Komisji Polubownej, strona niereprezentowana przez związek, lub organizację zawodową, winna wybrać od 3 — 7 delegatów, jeżeli liczba zainteresowanych w sporze pracodawców lub pracowników przewyższa liczbę 10. O ile strony nie dokonały same uprzednio wyboru. Komisarz Rządowy na wezwanie Inspektora Pracy zwołuje dla dokonania wyborów oddzielne zebranie dla każdej strony z zachowaniem przepisów art. 12.

Art. 6. Pracodawca lub pracownik, uchylający się od udziału w wyborach, ulega grzywnie w wysokości: pracodawca od 100 do 2000 marek, pracownik od 5 do 50 marek, wymierzonej w drodze artykułu 12 dekretu z dnia 3 stycznia 1919 r. o urządzeniu i działalności Inspekcji Pracy, wzgl. tych postanowień karnych, które w miejsce tego dekretu wydane zostaną.

Art. 7. Strony wzgl. ich delegaci (art. 3) winni niestawienia się bez uzasadnionych powodów na wezwanie Inspektora Pracy w rolnictwie, ulegają grzywnie wymierzonej w drodze art. 12 dekretu z dn. 3 stycznia 1919 r. o urządzeniu i działalności Inspekcji Pracy, wzgl. tych postanowień karnych,

które w miejsce tego dekretu wydane zostaną w wysokości: delegaci pracodawców do 3000 marek, delegaci pracowników do 50 marek.

Art. 8. Jeżeli nie dojdzie do zawarcia umowy w drodze wskazanej w art. 2 i 3, Inspektor Pracy, w razie zgłoszenia przez którąkolwiek ze stron żądania rozważenia sprawy przez Komisję Rozjemczą, proponuje drugiej stronie oddanie sporu do rozstrzygnięcia powyższej Komisji. Jeżeli obie strony wyraziły zgodę na poddanie się orzeczeniu Komisji Rozjemczej, Inspektor pracy zwołuje posiedzenie Komisji, wyznaczając miejsce i termin zebrania.

Art. 9. Orzeczenie Komisji Rozjemczej, powołanej do ustalenia warunków pracy i płacy dla całego danego powiatu, obowiązuje wszystkich pracodawców i pracowników rolnych w tym powiecie.

Art. 10. Komisja Rozjemcza składa się:

1) 3 — 5 przedstawicieli pracodawców;
2) 3 — 5 pracowników rolnych;
3) z przewodniczącego, powołanego za zgodą obu stron.

W razie niedojścia do zgody co do osoby przewodniczącego, przewodniczy wyznaczony przez Ministerstwo Pracy inspektor lub specjalny delegat tegoż Ministerstwa. W razie powołania przewodniczącego drogą wyboru, Inspektor Pracy w rolnictwie uczestniczy na posiedzeniu Komisji Rozjemczej z głosem doradczym.

Art. 11. Wymienione w punkcie 1 i 2 art. 10 osoby są delegowane każdorazowo przez związki i organizacje, odpowiadające art. 3 i winny czynić zadość warunkom, wymienionym w tymże art. 3. Jeżeli na terenie powiatu działa więcej niż 1 związek lub organizacja zawodowa i jeżeli zrzeszenia te nie dojdą do porozumienia co do wyboru członków komisji, lub uchylą się co do ich wyborów—ma zastosowanie art. 12 ustawy niniejszej.

Art. 12. W powiatach, gdzie niema związków, odpowiadających wymaganiom art. 3, Komisarz Rządowy na wezwanie Inspektora Pracy w rolnictwie zarządza oddzielne wybory przedstawicieli pracowników i pracodawców. Pracodawcy i pracownicy każdej gminy wybierają po jednym delegacie na 1 rok. Wybrani w ten sposób delegaci wyłaniają na wezwanie Inspektora Pracy w rolnictwie 3 — 5 członków do Komisji Rozjemczej oraz takąż liczbę zastępców, zaś do Komisji Polubownej 3 — 7 delegatów.

Art. 13. Prawo wyborcze czynne mają wszyscy pracownicy płci obojga, utrzymujący się z pracy najemnej w rolnictwie, leśnictwie, ogrodownictwie lub dziedzinach ściśle związanych z rolnictwem, o ile ukończyli lat 16; prawo bierne posiadają osoby, mające ukończonych lat 21. Ze strony pracodawców prawo czynne przysługuje osobom, zatrudniającym robotników, wymienionych w zdaniu 1-szem art. niniejszego. Członkami Komisji Rozjemczej i Polubownej nie mogą być osoby, które na skutek zasądzenia karno-sądowego nie mogłyby wogóle sprawować urzędu sędziowskiego.

Art. 14. Komisje Rozjemcze są powoływane w wypadkach przewidzianych w art. 3 i urzędują do czasu rozstrzygnięcia przedłożonych im spraw. Osoby, obrane lub delegowane do Komisji Rozjemczej, nie mogą uchylać się bez dostatecznych powodów od pełnienia swych obowiązków pod groząą grzywny, wymierzanej w drodze art. 12 dekretu z dn. 3 stycznia 1919 r. o urządzeniu i działalności Inspekcji Pracy względnie tych przepisów kar-

nych, które zamiast tego dekretu wydane zostaną w wysokości: pracownicy — do 200 mk., pracodawcy — do 3000 mk.

Art. 15. Członkowie Komisji Rozjemczej otrzymują djety i zwrot kosztów w wysokości, oznaczonej w przepisach wykonawczych Ministerstwa Pracy. Skarb Państwa pokrywa wszelkie koszty, związane z czynnościami Komisyj Rozjemczych.

Art. 16. Postępowanie Komisji Rozjemczej podlega przepisom następującym: 1) dla prawomocności zebrań Komisji jest konieczna obecność przewodniczącego oraz równej liczby przedstawicieli każdej ze stron, co najmniej po 3-ch z każdej strony; 2) postępowanie sprawdzania dowodów (badanie świadków, wyjaśnienia biegłych i rzeczoznawców i t. d.) odbywa się publicznie po zawezwaniu i w obecności stron, o ile się stawiły na żądanie Komisji Rozjemczej, świadek może być zbadany pod przysięgą przez właściwy sąd; 3) orzeczenia Komisji zapadają większością głosów po publicznych ustnych rozprawach stron; 4) strony mogą bronić swych interesów bezpośrednio, przez swych delegatów (art. 2 i 3) lub pełnomocników; 5) przewodniczący Komisji Rozjemczej ma na posiedzeniach Komisji prawa przewodniczącego na posiedzeniach sądowych; 6) narady członków Komisji są tajne; 7) protokuły, orzeczenia i postanowienia Komisji winny być wyłuszczone na piśmie i opatrzone podpisami członków Komisji. Stronom przysługuje prawo otrzymania odpisu orzeczeń i postanowień Komisji Rozjemczej oraz wyciągu z protokułu posiedzeń za opłatą ustaloną przez przepisy wykonawcze; 8) postępowanie jest bezpłatne; 9) pełnomocnictwa i dokumenty, składane Komisji Rozjemczej, są wolne od opłat stemplowych.

Art. 17. Ugody zawarte w Komisji Polubownej (art. 3) i orzeczenia Komisji Rozjemczej (art. 9) obowiązują na okres czasu przewidziany w ugodzie lub orzeczeniu. Okres ten nie może być dłuższy niż rok przy uwzględnieniu zwyczajowych terminów umowy pracy.

Art. 18. Ugody i orzeczenia Komisji Rozjemczej, regulujące warunki płacy i pracy (art. 3 i 9), stanowią podstawę dla zawarcia indywidualnych umów pracy w powiecie. Pozostanie pracownika w majątku oznacza zawarcie indywidualnej umowy pracy na warunkach ugody lub orzeczenia. Indywidualne umowy pracy, zawierające warunki dla pracownika mniej korzystne niż ugody lub orzeczenia Komisji Rozjemczej, przewidziane w art. 3 i 9, są nieważne. Nieważne umowy ulegają z mocy ustawy zastąpieniu przez odnośne ugody lub orzeczenia.

Art. 19. Na żądanie jednej ze stron Inspektor przekazuje do rozpatrzenia Komisji Rozjemczej zatargi, wynikłe między stronami na tle niedotrzymania ugody (art. 3) lub niewykonania orzeczenia Komisji Rozjemczej (art. 18). Zgoda drugiej strony na poddanie zatargu rozważeniu Komisji nie jest w tym wypadku wymagana. Niestawienie się którejkolwiek ze stron bez dostatecznych powodów nie wstrzymuje biegu sprawy. Spory powyższe nie podlegają rozpatrzeniu sądowemu.

Art. 20. Powstałe na podstawie ugody lub orzeczenia Komisji Rozjemczej umowy pracy (art. 18) podlegają ogólnym przepisom prawa cywilnego i o umowie pracy w szczególności. Niewykonanie obowiązków pociąga za sobą konsekwencje przewidziane w prawie cywilnem, w szczególności zaś w razie uznania umowy przez Komisję Rozjemczą za rozwiązaną z winy pracowników, po uwzględnieniu przepisów (art. 21) niniejszej ustawy, utratę praw wynikających z umowy np. utratę prawa do korzystania z mieszkania,

pastwiska i innych świadczeń, przewidzianych w umowie (przytem pracownikowi muszą być zwrócone jego nakłady na uprawę oddanych mu w posiadanie gruntów); w razie rozwiązania umowy pracy z winy pracodawcy obowiązek zapłacenia pracownikowi należnego mu wynagrodzenia za cały czas, brakujący do upływu terminu umowy, przyczem do wynagrodzenia jest wliczona wartość świadczeń w naturze (mieszkania, ordynarja, korzystanie z pastwiska i t. d.).

Art. 21. Orzeczenia wydane przez Komisję Rozjemczą (art. 19) oraz układy pojednawcze wobec niej zawarte posiadają moc egzekucyjną. W razie potrzeby wykonania postanowienia Komisji Rozjemczej strona zainteresowana przedstawia poświadczony przez Inspektora Pracy odpis układu pojednawczego lub orzeczenia Komisji Rozjemczej (art. 19) do sądu, który byłby właściwy dla rozważenia danego sporu, celem uzyskania nakazu wykonawczego. Orzeczenia Komisji Rozjemczej wymienione powyżej mogą być przez sąd uchylone w razie 1) jawnego pogwałcenia prawa lub niewłaściwej wykładni jego, 2) w razie pogwałcenia formalności postępowania, o tyle istotnych, że wskutek niezachowania ich niepodobna układu pojednawczego lub przeczenia uznać za prawomocne, 3) w razie przekroczenia przez Komisję Rozjemczą zakresu nadanej jej kompetencji; decyzja sądu nastąpić musi w ciągu dni 14 od daty zgłoszenia.

Art. 22. Przepisy wykonawcze w rozwinięciu ustawy niniejszej wydaje Minister Pracy i Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości.

Art. 23. Ustawa niniejsza obowiązuje od daty ogłoszenia w Dzienniku Praw, jednocześnie zaś przestaje obowiązywać ustawa z dnia 28 marca 1919 r. (Dziennik Praw P. P. № 29) o załatwianiu zatargów zbiorowych pomiędzy pracodawcami a pracownikami rolnymi.

Przepisy przejściowe.

Ustawa niniejsza rozciąga się na wszystkie ugody i orzeczenia, zawarte, względnie wydane zgodnie z ustawą z dnia 28 marca 1919 r. o załatwieniu zatargów zbiorowych między pracodawcami i pracownikami rolnymi (Dz. Pr. P. P. № 29 poz. 251).

Marszałek:
Trąmpczyński

Prezydent Ministrów:
w z. *S. Wojciechowski*

Minister Pracy i Opieki Społecznej:
J. Iwanowski

Minister Sprawiedliwości:
Supiński

(Dz. Praw № 65 z d. 14 sierpnia 1919 r., poz. 394).

USTAWA

z dnia 31 lipca 1919 roku

w sprawie wydawania Dziennika Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 1. W Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej będą ogłaszane:
1) ustawy Sejmowe,
2) ratyfikowane przez Sejm umowy międzynarodowe,
3) powszechne obowiązujące rozporządzenia Rządu, wydane na podstawie istniejących ustaw,
4) oświadczenia rządowe, które w myśl obowiązujących przepisów w Dzienniku Ustaw umieszczane być winny.

W razie wątpliwości, czy dane rozporządzenie jest powszechnie obowiązujące i czy jako takie ma być umieszczone w Dzienniku Ustaw — rozstrzyga sprawę Rada Ministrów.

Art. 2. Wszelkie ogłoszenia statutów i zmian statutów tych spółek, które w myśl ustawy z dnia 29 kwietnia 1919 r. (Dz. Praw Nr 39. poz. 282) i innych jeszcze postanowień obowiązujących na obszarze b. zaboru rosyjskiego są uskuteczniane w Dzienniku Praw Państwa — mają odbywać się przez umieszczenie ich w gazecie rządowej.

Art. 3. Ustawy, rozporządzenia i inne akty, w art. 1 wymienione, uważa się jako prawnie ogłoszone w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej z dniem wyjścia tego numeru Dziennika Ustaw, w którym są umieszczone. Ten dzień ma być wyraźnie w odnośnym dzienniku wymieniony.

Art. 4. Moc obowiązującą ogłoszonych w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej aktów, w art. 1 wymienionych, zaczyna się, o ile w nich inaczej nie postanowiono, po upływie dni 14-tu po dniu ich ogłoszenia.

Art. 5. Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej wydaje Minister Sprawiedliwości.

Art. 6. Każdy numer Dziennika Ustaw wysyłany będzie bezpłatnie po jednym egzemplarzu wszystkim sądom, władzom centralnym, państwowym urzędom administracyjnym, a nadto tym innym urzędom państwowym, których spis Rada Ministrów na wniosek odnośnego Ministerstwa zatwierdzi, prócz tego będą otrzymywać bezpłatnie uniwersytety i bibljoteki publiczne na żądanie po 3 egzemplarze, inne zaś wyższe uczelnie po jednym egzemplarzu Dziennika. Dziennik ten prenumerować może każdy urząd komunalny i wszystkie osoby tak fizyczne, jak prawne.

Art. 7. Wysyłka tak miejscowa, jak i zamiejscowa Dziennika Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej jest wolna od opłaty pocztowej. Prenumeratę winien przyjmować każdy urząd pocztowy.

Art. 8. Rozesłanie urzędowych egzemplarzy Dziennika Ustaw winno nastąpić nie później niż w ciągu 24 godzin po wydrukowaniu.

Art. 9. Warunki prenumeraty Dziennika Ustaw ustala Minister Sprawiedliwości.

Art. 10. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia. z tą chwilą tracą moc obowiązującą art. 21 dekretu 1-go Rady Regencyjnej

o tymczasowej organizacji władz naczelnych w Królestwie Polskiem (Dz. Pr. Król. Polsk. Nr. 1), jak również wszystkie inne na obszarach. b. zaboru rosyjskiego i austrjackiego dotychczas obowiązujące postanowienia, o ile sprzeczne są z treścią niniejszej ustawy.

Termin wejścia w życie niniejszej ustawy na obszarach b. zaboru pruskiego oznaczy uchwała Rady Ministrów.

Art. 11. Wykonanie niniejszej ustawy porucza się Ministrowi Sprawiedliwości.

Marszałek:
Trampczyński.

Prezydent Ministrów:
w z. *S. Wojciechowski.*

Minister Sprawiedliwości:
Supiński.

(Dziennik Ustaw № 66 z dn. 16 sierpnia 1919 r. poz. 400).

ZMIANY REGULAMINU KOMISJI TARYF CELNYCH

z dnia 31 maja 1919 roku.

Do ogłoszonego w „Monitorze Polskim“ z dnia 3 czerwca 1919 r. № 122 Regulaminu Komisji Taryf Celnych wprowadzają się zmiany następujące:

Niżej zamieszczone §§ regulaminu otrzymują obecnie brzmienie:

§ 8. Radę stanowią:

A. Przedstawiciele organizacyj, a mianowicie:

1) 3 delegatów T-wa Przemysłowców Królestwa Polskiego,
2) 1 delegat Rady Zjazdów Górniczych,
3) 1 delegat Komitetu Giełdowego,
4) 1 delegat Stowarzyszenia Kupców w Warszawie,
5) 1 delegat Centralnego T-wa Rolniczego w Warszawie,
6) 1 delegat Stowarzyszenia Techników w Warszawie,
7) 1 delegat Stowarzyszenia Ekonomistów w Warszawie,
8) 1 delegat Związku Kółek Rolniczych,
9) 2 delegatów Izby Handlowej i Przemysłowej w Krakowie,
10) 2 delegatów Izby Handlowej i Przemysłowej we Lwowie,
11) 1 delegat Związku Górników i Hutników Polskich w Krakowie,
12) 1 delegat Związku Kółek Rolniczych w Krakowie,
13) 1 delegat Galicyjskiego T-wa Gospodarskiego we Lwowie,
14) 1 delegat Centralnego Związku Przemysłu Fabrycznego we Lwowie,
15) 1 delegat T-wa Rolniczego w Krakowie,
16) 2 delegatów Związku Przemysłowców w Bielsku-Białej,
17) 3 delegatów Rady Narodowej w Cieszynie,
18) 3 delegatów Naczelnej Rady Ludowej w Poznaniu,
19) 1 delegat T-wa Gospodarczego w Poznaniu.

B. Członkowie Rady, powołani przez Ministra Przemysłu i Handlu w liczbie nie więcej, niż trzech.

Obradami Rady kieruje z prawem głosu Przewodniczący Komisji lub jego zastępca.

W posiedzeniach Rady mogą uczestniczyć członkowie Komisji.

§ 12. Członkowie Komisji i Rady winni są wręczyć Przewodniczącemu swe pisma uwierzytelniające i obowiązani są bywać na wszystkich posiedzeniach odnośnych instytucyj. W razie, jeżeli członek Komisji lub Rady nie przybędzie na 3 z rzędu posiedzenia bez umotywowania przyczyny, Przewodniczący winien zawiadomić Ministerstwo, względnie organizację, którą członek reprezentuje, i prosić o wyznaczenie innego delegata.

§ 13. Wnioski Rady i decyzje Komisji zapadają prostą większością głosów i są miarodajne, o ile w posiedzeniu uczestniczy przynajmniej połowa członków. W razie równości głosów, głos Przewodniczącego daje przewagę. Członkowie miejscowi głosują osobiście, zamiejscowi mają prawo głosowania za zamiejscowych nieobecnych, o ile przedstawią przewodniczącemu ściśle sformułowane pełnomocnictwo, dołączane do protokułu odpowiedniego posiedzenia.

§ 14. W pracach Komisji biorą udział rzeczoznawcy, zaproszeni przez Przewodniczącego z jego inicjatywy lub na skutek wyboru ich przez Komisję lub Radę, lub na skutek delegacji ich przez organizacje społeczne, wymienione w § 8. Rzeczoznawcy, uczestnicząc w posiedzeniach Rady, dają wyłącznie odpowiedzi na zapytania członków Rady, w głosowaniach zaś udziału nie biorą.

Warszawa, dnia 30 lipca 1919 r.

Minister Przemysłu i Handlu:
w z. *Henryk Strasburger*

(Monitor Polski Nr. 177 z d. 8.VIII. 1919 r.)

OKÓLNIK.

Do Kancelarji Cywilnej Naczelnika Państwa, Biura Sejmu Ustawodawczego, Prezydjum Rady Ministrów, wszystkich Ministerstw, Najwyższej Izby Kontroli Państwa, Głównego Urzędu Likwidacyjnego, Generalnej Prokuratorji Rzeczypospolitej Polskiej, Głównego Urzędu Statystycznego, Urzędu dla spraw powrotu jeńców, uchodźców i robotników, Pana Generalnego Delegata Rządu we Lwowie, Dyrekcji Skarbu we Lwowie i Galicyjskiej Prokuratorji Skarbu we Lwowie.

Zmieniając częściowo okólnik z dnia 16 czerwca 1919 r. L. 39241/19, w sprawie ułożenia preliminarza budżetowego na II-gie półrocze roku 1919, Ministerstwo Skarbu oznajmia, że okres budżetowy, na czas którego ma być sporządzony budżet państwowy, od dnia 1 lipca 1919 r. obejmować ma nie, jak ustalono pierwotnie w powołanym okólniku, czasokres sześciu miesięcy od 1 lipca do 31 grudnia 1919 r., lecz czasokres 9-ciu miesięcy od dnia 1 lipca 1919 r. do 31 marca 1920 r.

Wobec tego Ministerstwo Skarbu uprasza o bezzwłoczne uzupełnienie wypracowanego już, stosownie do okólnika z dnia 16 czerwca 1919 r. L. 39241/19, projektu preliminarza za czas od 1 lipca 1919 do 31 grudnia 1919 r., wydatkami i dochodami, przewidywanemi w pierwszych trzech mie-

siącach roku 1920, a zatem o wygotowanie preliminarza budżetowego na okres od 1 lipca 1919 do 31 marca 1920 r.

O ile przesłano już Ministerstwu Skarbu projekt preliminarza za czas od 1 lipca 1919 r. do 31 grudnia 1919 r., projekt ten będzie zwrócony celem uzupełnienia go po myśli niniejszego okólnika.

Przy tej sposobności pozwala sobie Ministerstwo Skarbu zauważyć, że poszczególne pozycje budżetowe projektu preliminarza zostaną w toku rokowań budżetowych tylko o tyle akceptowane przez Ministerstwo Skarbu, o ile pozycje te będą tak co do swego uzasadnienia, jak i wysokości udowodnione oryginalnemi aktami Ministerstwa wzgl. Urzędu,

W projekcie preliminarza winny być, jak tego zresztą wymaga okólnik z dnia 16 czerwca 1919 r. L. 39241/19, wyszczególnione wszelkie wydatki personalne. Dlatego pozwala sobie Ministerstwo Skarbu przypomnieć ze szczególnym naciskiem, że do projektu preliminarza należy dołączyć zestawienie etatu urzędników, djetarjuszy, pomocników, pomocnic i sług, tak co do ilości osób, jak co do ich rangi względnie kategorji płacy i co do wszelkich z jakiegokolwiek tytułu ze Skarbu Państwa otrzymanych poborów.

Etat ten będzie wstawiony do budżetu dopiero po uzyskaniu zgody Ministra Skarbu i będzie bezwarunkowo dla danego resortu wiążącym. Już dziś zaznacza się, że w tym celu zażąda Ministerstwo Skarbu w pół roku po uchwaleniu budżetu przez Radę Ministrów faktycznego i szczegółowego co do osób i wydatków stanu etatu całego bez wyjątku personelu Ministerstwa, względnie urzędu.

Przy tej sposobności zwraca Ministerstwo Skarbu uwagę, że tworzenie i organizowanie władz podrzędnych lub innych organów w pojedyńczych wydziałach Ministerstw będzie mogło nastąpić tak w obecnym okresie budżetowym, jak i w przyszłości, tylko po przeprowadzeniu szczegółowych rokowań z Ministerstwem Skarbu, o ile wymienione organizacje wymagać będą specjalnych funduszów, w budżecie nieprzewidzianych.

Nadzwyczajne dodatki drożyźniane, przyznane urzędnikom i pracownikom państwowym, uchwałą Sejmu z dnia 28 lipca 1919 r., należy preliminować osobno w nowo utworzyć się mającej pozycji § 1 budżetu, jako „dodatki nadzwyczajne, przyznane ustawą Sejmową dnia 28 lipca 1919 r.“

Wszelkie wreszcie wydatki na prasę winny być przewidziane w budżecie, mogą jednak być wstawione za zgodą Ministra Skarbu tylko do budżetu Prezydjum Rady Ministrów i Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

Wszystkie postanowienia okólnika z dnia 16 czerwca 1919 r. L. 39241/19, niniejszym okólnikiem nie zmienione, pozostają w mocy i winny być przy ułożeniu preliminarza za czas od 1 lipca 1919 r. do 31 marca 1920 r. ściśle przestrzegane.

Uzupełniony w myśl powyższych zasad projekt preliminarza należy, w myśl uchwały Rady Ministrów, przesłać Ministerstwu Skarbu **bezwarunkowo najpóźniej dnia 20 sierpnia 1919 r.**

Wreszcie pozwala sobie Ministersfwo Skarbu już obecnie zauważyć, że następny okres budżetowy po 31-ym marca 1920 r. obejmować będzie cały rok od 1 kwietnia 1920 do 31 marca 1921 r. Bliższe postanowienia co do ułożenia preliminarza budżetowego na ten okres będzie zawierał osobny okólnik.

Warszawa, dnia 4 sierpnia 1919 r.

Minister Skarbu:
Biliński.

(„Monitor Polski“ № 179 z dn. 11-VIII 1919 r.).

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

w przedmiocie organizacji Urzędu Stadnin Państwowych.

Art. 1. Tworzy się Urząd Stadnin Państwowych, podległy Ministrowi Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

Art. 2. Do zakresu działania Urzędu Stadnin Państwowych należy prowadzenie państwowych stadnin koni, depot ogierów, oraz wychowalni źrebiąt dla celów ogólnego podniesienia hodowli koni w Państwie dla potrzeb rolniczych i wojskowych.

Warszawa, dn. 4 sierpnia 1919 r.

Prezydent Ministrów:
I. J. Paderewski

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
Janicki

(„Monitor Polski" Nr. 180 z dn. 12 sierpnia 1919 r.).

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Aprowizacji w sprawie wprowadzenia wolnego handlu ziemniakami.

Art. 1. W myśl art. 1, 6, 7, 8 i 9 Ustawy z dnia 29 lipca 1919 r. o obrocie ziemiopłodami w roku gospodarczym 1919/20, wprowadzony zostaje wolny handel i obrót ziemniakami.

Art. 2. Wszelkie ograniczenia przewozowe, dotyczące ziemniaków, zostają zniesione.

Art. 3. Wywóz ziemniaków poza granice Państwa, zarówno, jak wywóz ziemniaków do obszarów podległych Komisarzowi Jeneralnemu dla Ziem Wschodnich jest wzbroniony. Zezwolenie na wywóz ziemniaków poza granice Państwa może być w drodze wyjątku uzyskane w Państwowej Komisji Wywozu i Przywozu Ministerstwa Przemysłu i Handlu w myśl przepisów zawartych w art. 7 Ustawy z dnia 29 lipca 1919 r. o obrocie ziemiopłodami w roku gospodarczym 1919/20. Zezwolenia wywozu do ziem podległych Komisarzowi Jeneralnemu dla Ziem Wschodnich wydaje Ministerstwo Aprowizacji.

Art. 4. Winni niestosowania się do przepisów niniejszego rozporządzenia ulegają w myśl art. 9 Ustawy z dnia 29 lipca 1919 r. o obrocie ziemiopłodami w roku gospodarczym 1919/20 karze aresztu od dni 14 do miesięcy 6 u, lub grzywnie od 100 — 100,000 marek, względnie od 150 — 150,000 koron. Ukaranie w myśl tego rozporządzenia nie przesądza ukarania za ten sam czyn, o ile on mieści w sobie znamiona czynu w innych ustawach karą surowszą zagrożonego. W razie usiłowania przewozu ziem-

niaków wbrew przepisom, zawartym w art. 3, winna być zarządzona konfiskata ziemniaków.

Art. 5. Rozporządzenie niniejsze obowiązuje z chwilą ogłoszenia go w „Monitorze Polskim".

Warszawa, dnia 12 sierpnia 1919 r.

Minister Aprowizacji:
Antoni Minkiewicz

(„Monitor Polski" № 181 z dn. 13 VIII. 1919 r.).

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Aprowizacji i Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w sprawie obrotu zbożem siewnem ozimem w roku 1919.

W myśl artykułu 1, 3, 8 i 9 Ustawy z dnia 29-go lipca 1919 roku o obrocie ziemiopłodami w roku gospodarczym 1919/20 wydane zostaje następujące rozporządzenie:

Art. 1. W celu dania rolnikom możności nabycia celnego zboża siewnego ozimego, zarejestrowanego przez Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Państwowych, gospodarstwa nasienne mają prawo sprzedaży bezpośrednio rolnikom zboża, uznanego przez Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Państwowych za zboże siewne.

Art. 2. Gospodarstwa nasienne, które sprzedały w drodze legalnej zboże siewne, mają prawo nabycia zboża na potrzeby swego gospodarstwa od producentów lub instytucyj do handlu zbożem uprawnionych, za każdorazowem upoważnieniem Szefa Władzy Politycznej pierwszej instancji (powiatowego Komisarza Rządowego lub Starosty).

Art. 3. Gospodarstwa nasienne, zarejestrowane przez Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Państwowych, otrzymują od Ministerstwa Rolnictwa lub jego ekspozytur listy przewozowe (frachty), uprawniające do przewozu zakupionego u nich zboża siewnego kolejami lub drogą wodną.

Listy przewozowe winny zawierać zastrzeżenie, że odbiorca może odebrać zboże siewne jedynie za okazaniem zaświadczenia administracji powiatu, do którego zboże zostało skierowane.

Art. 4. Szef Władzy Politycznej pierwszej instancji może wydawać zezwolenia na nabycie drobnych ilości zboża na zasiew bezpośrednio u producentów w obrębie swego powiatu.

Art. 5. Obrót zbożem siewnem ozimem dozwolony jest do dnia 1-go października 1919 roku.

Art. 6. Do wydania rozporządzenia w sprawie obrotu zbożem siewnem na ziemiach b. zaboru pruskiego upoważniony jest Główny Urząd Żywnościowy przy Naczelnej Radzie Ludowej w Poznaniu.

Art. 7. W razie, gdy ktokolwiek uzyskawszy zezwolenie na nabycie zboża siewnego, nabyte na zasadzie tego zezwolenia zużyje na inne cele, nie na osiew, podlega, w myśl art. 8 i 9 Ustawy z dnia 29 lipca 1919 r.

o obrocie ziemiopłodami w roku gospodarczym 1919/20, w drodze administracyjnej karze aresztu od dni 14 do miesięcy 6, oraz grzywnie od 100 do 100,000 marek, względnie od 150 do 150,000 koron.

Art. 8. Rozporządzenie niniejsze obowiązuje od chwili ogłoszenia go w „Monitorze Polskim".

Warszawa, dn. 12 sierpnia 1919 r.

Minister Aprowizacji:
Antoni Minkiewicz

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
w z. *Z. Chmielewski*

(„Monitor Polski" № 181 z dn. 13.VIII. 1919 r.).

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Aprowizacji i Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w sprawie cen na zboże w roku gospodarczym 1919/20.

Na mocy art. 5 Ustawy z dnia 29 lipca 1919 r. o Obrocie Ziemiopłodami w roku gospodarczym 1919/1920 wydane zostaje następujące rozporządzenie:

Art. 1. Na ziemiach b. zaboru rosyjskiego oraz b. zaboru austrjackiego ustanowione zostają następujące ceny na zboże konsumcyjne.
za 100 kg. żyta, jęczmienia lub owsa—Mk. 80;
za 100 kg. pszenicy—Mk. 90.

Art. 2. Na ziemiach b. zaboru pruskiego ustanowione zostają następujące ceny na zboże konsumcyjne:
za 100 kg. żyta, jęczmienia lub owsa—Mk. 40;
za 100 kg. pszenicy—Mk. 50.

Art. 3. Na ziemiach b. zaboru rosyjskiego oraz b. zaboru austrjackiego będzie w czasie od dnia 15 sierpnia do dnia 15 października 1919 roku wypłacana po za ceną zasadniczą premja za wczesną odstawę w wysokości Mk. 10 za każde 100 kg. bez względu na rodzaj zboża. Po dniu 15 października wypłacana będzie jedynie cena zasadnicza.

Art. 4. Na ziemiach b. zaboru rosyjskiego oraz b. zaboru austrjackiego obowiązują następujące ceny za zboże siewne ozime:
1) na zboże oryginalne ceny nie są ograniczone i ustanawiane zostają stosownie do porozumienia pomiędzy sprzedawcą a kupującym;
2) za 100 kg. zboża z pierwszych trzech odsiewów—Mk. 150;
3) za 100 kg. zboża z dalszych odsiewów—Mk. 135;
4) za 100 kg. zboża siewnego zwykłego odczyszczonego—Mk. 110.

Art. 5. Na ziemiach b. zaboru pruskiego ma moc rozporządzenie w sprawie cen na zboże siewne, wydane przez Główny Urząd Żywnościowy Naczelnej Rady Ludowej w Poznaniu.

Art. 6. Powyżej wymienione ceny płacone będą producentom za zboże dobrej jakości loco magazyn instytucji skupującej zboże z upoważnienia Ministerstwa Aprowizacji, lub loco stacja kolei żelaznej. W sprawie potrąceń za zły gatunek dostarczonego zboża wydane zostanie osobne rozporządzenie.

Art. 7. Na ziemiach b. zaboru austrjackiego oraz w powiatach b. zaboru rosyjskiego, okupowanych w czasie wojny przez Austrję, producenci otrzymywać będą należność za zboże w koronach, przyczem ustalony zostaje stosunek mk. 100 = kor. 175.

Art. 8. Rozporządzenie niniejsze staje się prawomocnem z dniem ogłoszenia go w „Monitorze Polskim" i obowiązuje od dnia 15 sierpnia 1919 roku.

Warszawa, dnia 13 sierpnia 1919 r.

Minister Aprowizacji:
Antoni Minkiewicz

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
Janicki

(Monitor Polski № 181 z d. 13-VIII 1919 r.)

ROZPORZĄDZENIE

Ministrów Przemysłu i Handlu, Skarbu, Aprowizacji, Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie powołania Oddziału Państwowej Komisji Przywozu i Wywozu w Krakowie.

W wykonaniu dekretu z dnia 7 lutego r. b. zarządza się na wniosek Państwowej Komisji Przywozu i Wywozu co następuje:

1) W celu ułatwienia stosunków handlowych z zagranicą tworzy się oddział Państwowej Komisji Przywozu i Wywozu w Krakowie.

2) W skład Oddziału Komisji wchodzą mianowani przez odnośnych Ministrów przedstawiciele Ministerstw: Przemysłu i Handlu, Skarbu, Aprowizacji, Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

3) Przewodniczącego Oddziału mianuje Minister Przemysłu i Handlu z pośród członków Oddziału na wniosek Przewodniczącego Państwowej Komisji Przywozu i Wywozu.

4) Zakres działalności i kompetencji Oddziału określa Państwowa Komisja Przywozu i Wywozu w Warszawie.

5) Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem jego ogłoszenia w „Monitorze Polskim“.

Warszawa, dnia 2 sierpnia 1919 r.

Minister Przemysłu i Handlu:
w z. *Henryk Strasburger*

Minister Skarbu:
L. Biliński.

Minister Aprowizacji:
Antoni Minkiewicz.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
w z. *Z. Chmielewski.*

Przewodniczący Komisji:
Wł. Rawicz-Szczerbo.

(„Monitor Polski“ № 182 z dn. 14.VIII. 1919 r.)

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Skarbu w przedmiocie wykonania ustawy z dnia 28 lipca 1919 o przyznaniu funkcjonarjuszom państwowym, nauczycielom publicznych szkół powszechnych i profesorom zakładów teologicznych nadzwyczajnego dodatku drożyźnianego.

Na zasadzie art. 9 ustawy z dnia 28 lipca 1919 r. o przyznaniu funkcjonarjuszom państwowym, nauczycielom publicznych szkół powszechnych i profesorom zakładów teologicznych nadzwyczajnego dodatku drożyźnianego, zarządza się co następuje:

Art. 1. Osoby uprawnione w myśl powołanej ustawy do poboru nadzwyczajnego dodatku drożyźnianego mają wypełnić deklarację według załączonego wzoru i przedstawić je powołanej do asygnowania poborów władzy przełożonej.

Art. 2. Powołana w art. 1 niniejszego rozporządzenia władza przełożona wyznacza na podstawie przedstawionych jej deklaracji wysokość dodatku dla każdego podległego jej funkcjonarjusza i zarządza wypłatę tego dodatku w sposób przepisany dla wypłaty poborów służbowych.

Art. 3. Nadzwyczajny dodatek drożyźniany nie przysługuje:

a) osobom wymienionym w art. 5 ustawy z zaznaczeniem, że przez osoby pełniące funkcje na podstawie umów rozumieć należy tylko takie osoby, z któremi zawarta została formalna pisemna dwustronna umowa o najem usług.

b) gońcom, bez względu na to, czy są żonaci, czy nie, tudzież starszym gońcom, jeśli nie są żonaci, lub są bezdzietnymi wdowcami.

Art. 4. Przy obliczaniu wysokości dodatku uwzględniać należy tylko dzieci pozostające na utrzymaniu osoby uprawnionej do pobierania dodatku.

Dzieci, pozostające na służbie państwowej, choćby nieletnich nie uwzględnia się przy obliczaniu wysokości dodatku.

Art. 5. Funkcjonarjuszy, żyjących w separacji z żoną, uważa się pod względem wymiaru dodatku za żonatych, jeśli są prawnie obowiązani do utrzymania żony, w przeciwnym razie traktuje się ich na równi z wdowcami.

Art. 6. Kobiety zamężne, zajmujące stanowisko uprawniające do poboru dodatku, żyjące we wspólności małżeńskiej lub separowane, traktuje się pod względem obliczania wysokości dodatku narówni z funkcjonarjuszami stanu wolnego.

Wdowy zajmujące powołane wyżej stanowiska traktuje się pod względem wymiaru dodatku narówni z wdowcami.

Art. 7. Wdowcom, nie zaliczonym do żadnej kategorji płac, względnie rangi, przysługuje dodatek drożyźniany w kwotach oznaczonych w art. 2 lit. d), zależnie od tego, czy są bezdzietni, czy posiadają do 3 lub więcej, jak 3 dzieci.

Art. 8. W wypadkach art. 2 lit. a), b), c) ustawy rozstrzyga o wysokości dodatku prócz składu rodziny ta wysokość płacy zasadniczej, z ewentualnemi dodatkami za lata służby, jaką funkcjonarjusz był uprawniony pobrać w pierwszym dniu tego miesiąca, za który wyznacza się dodatek.

Zaszłe późniejsze zmiany oceniać należy wedle art. 12 niniejszego rozporządzenia.

Art. 9. Przy oznaczaniu przynależności do pewnej rangi, względnie kategorji płac (art. 4 ustawy) należy płacę zasadniczą, obliczoną przez potrącenie dotychczasowych dodatków drożyźnianych (w szczególności także dodatku ekonomiczno-wojennego), powiększoną o ewentualne dodatki za lata służby — porównać z płacami zasadniczemi, oznaczonemi w tabeli dołączonej do tymczasowych przepisów służbowych (Dz. Pr. № 6 z 20 czerwca 1918, poz. 13) i wyznaczyć funkcjonarjuszowi dodatek tej kategorji, której odpowiada wysokość jego zasadniczej płacy z dodatkami za lata służby.

Art. 10. W wypadkach, w których sama płaca zasadnicza funkcjonarjusza lub łącznie z dodatkami za lata służby nie odpowiada żadnej oznaczonej tabeli płacy zasadniczej, lecz leży w granicach dwu bezpośrednio po sobie następujących płac — należy zaliczyć funkcjonarjusza pod względem wysokości dodatku do bezpośrednio niższej kategorji płacy.

Art. 11. Przewidziane w art. 6 ustawy wypadki, wykluczające możność pobierania dodatku przez każdego z członków wspólnego gospodarstwa domowego, zachodzą tylko wtedy, gdy albo obaj małżonkowie, albo ojciec, względnie matka, względnie oboje rodzice i jedno lub więcej dzieci są równocześnie funkcjonarjuszami państwowymi, uprawnionymi do poboru dodatku i mają jedno wspólne gospodarstwo domowe.

Przepis art. 6 ustawy nie stosuje się zatem do wypadków, gdy tylko rodzeństwo lub dalsi krewni są funkcjonarjuszami panstwowymi i prowadzą jedno wspólne gospodarstwo domowe.

Art. 12. Zaszłe po przyznaniu dodatku zmiany warunków, uzasadniające wyższy wymiar dodatku, uwzględnia się — o ile zmiany te nie nastąpiły z urzędu (posunięcie do wyższej kategorji płacy, względnie rangi, przyznanie wyższego dodatku za lata służby) — z pierwszym dniem miesiąca

następującego po zawiadomieniu o zaszłej zmianie przez funkcjonarjusza swej bezpośrednio przełożonej władzy.

Określone w powyższym ustępie zmiany warunków, uzasadniające niższy wymiar dodatku, uwzględnia się o ile zmiany te nie nastąpiły z urzędu — z pierwszym dniem miesiąca, następującego po zaszłej zmianie.

Zaszłe z urzędy zmiany warunków, uzasadniające niższy lub wyższy od przyznanego wymiar dodatku, uwzględnia się z pierwszym dniem miesiąca, następującego po zaszłej zmianie.

Art. 13. O zmianach warunków, wpływających na niższy od przyznanego wymiar dodatku, winien funkcjonarjusz, pobierający wyższy dodatek, zawiadomić swą bezpośrednio przełożoną władzę do dni 14 po zaszłej zmianie.

Art. 14. Świadomie nieprawdziwe lub fałszywe zeznania, złożone w deklaracji, jak również zaniechanie zawiadomienia właściwej władzy w przepisanym terminie o zmianach, wpływających na niższy wymiar dodatku, pociąga za sobą kary dyscyplinarne niezależnie od ewentualnej odpowiedzialności wedle obowiązujących ustaw karnych.

Minister Skarbu:
Biliński

Wzór do art. 1-go Rozporz. wyk.

DEKLARACJA

złożona przez (imię i nazwisko) ....

(charakter służbowy) ....

(urząd)

(miejscowość) ....

celem wymiaru nadzwyczajnego dodatku drożyźnianego, przyznanego ustawą z dnia 28 lipca 1919 r.

1) Do jakiej kategorji płac, względnie rangi, zaliczony(a)?

2) Ile wynosi zasadnicza płaca roczna, dodatki za wysługę lat, a ile dotychczasowe dodatki drożyźniane?

3) Stan rodzinny (wolny, żonaty, wdowiec bezdzietny, zamężna, wdowa bezdzietna)?

4) Czy żyje z żoną w separacji i czy obowiązany do utrzymania żony?

5) Ile ma dzieci?

6) Ile dzieci pozostaje na utrzymaniu składającego deklarację?

7) Czy żona, mąż, ojciec, matka, dzieci są funkcjonarjuszami państwowymi? (w razie twierdzącym podać imię i nazwisko, urząd, miejsce służbowe, charakter służbowy, dokładny adres mieszkania, i daty, objęte pytaniem pod 2).

8) Czy osoby, wymienione pod 7, prowadzą wspólne gospodarstwo domowe ze składającym deklarację?

9) Prawdziwość zawartych w niniejszej deklaracji zeznań poświadczam własnoręcznym podpisem.

.... dnia 1919 r.

Powyższą deklarację sprawdziłem

.... dnia.. 1919 r.

(podpis bezpośredniego przełożonego).

(Monitor Polski № 184 z dnia 18.VIII 1919 r.)

UCHWAŁA SEJMU USTAWODAWCZEGO

z dnia 1 sierpnia 1919 r.

w przedmiocie upoważnienia Rządu do wyasygnowania sum na pomoc dla powiatów wschodnich Małopolski.

Sejm upoważnia Rząd do asygnowania do rąk generalnego delegata Rządu dla Galicji dla powiatów wschodnich Małopolski z pod inwazji ukraińskiej uwolnionych na pomoc doraźną dla ludności 20 miljonów koron, na roboty publiczne miejskie 6 miljonów koron w formie pożyczki bezprocentowej, spłacanej w 5-ciu latach, na roboty publiczne powiatowe 12 miljonów koron w formie pożyczki bezprocentowej, spłacanej w 5-ciu latach, do udzielenia gwarancji rządowej miastom przy zaciąganiu pożyczek na administrację i aprowizację do wysokości 20 miljonów koron, do asygnowania na uruchomienie gospodarstw rolnych w miarę możności skarbu 235 miljonów koron, z których ²/₃ użyte mają być na pożyczki bezprocentowe, spłacalne w pięciu latach na zakupno inwentarzy żywych i martwych, jedna trzecia na zakupno nasienia na rachunek pomocy państwa przy odbudowie i ewentualnego zaliczenia na szkody wojenne.

Wypłata pożyczek i zaliczek na uruchomienie gospodarstw rolnych odbywa się w ścisłem porozumieniu z organizacjami rolniczemi, a pod kontrolą Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

OKÓLNIK № 44.

Do pp. Naczelników Zarządów Okręgowych Dóbr Państwowych, Inspektorów lasów i Nadleśniczych

w przedmiocie

naprawy i wznoszenia nowych budowli w lasach i majątkach państwowych.

Wobec potrzeby przystąpienia do odbudowy zniszczonych wskutek działań wojennych oraz pobudowy nowych zabudowań w lasach i majątkach państwowych zwracam uwagę Panów Naczelników Zarządów Okręgowych Dóbr Państwowych, Inspektorów lasów i Nadleśniczych na konieczność dokładnego i praktycznego konstruowania planów tych budowli, dostosowania ich do warunków naszego klimatu oraz nadania im cech swojskości i stylu rodzimego.

W celu ujednostajnienia typu wznoszonych budynków oraz wprowadzenia w działalność odbudowy należytej planowości, wszystkie plany budynków, przyjęte uprzednio przez pp. Naczelników odnośnych Zarządów Dóbr Państwowych, winny być przedstawione mi do zatwierdzenia.

Warszawa, dnia 1 sierpnia 1919 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
w. z. *Z. Chmielewski*

OKÓLNIK № 45.

Do pp. Szefow Sekcyj, Naczelników Wydziałów i Kierowników wszystkich podległych Ministerstwu Rolnictwa i Dóbr Państwowych urzędów

w przedmiocie

porozumiewania się z Sekcją Handlu Ministerstwa Przemysłu i Handlu w sprawie zakupów zagranicą za pośrednictwem Wydziału Ekonomiki Rolniczej Sekcji II.

Na podstawie uchwały Rady Ministrów z dn. 27 marca r. b. wszelkie tranzakcje zagraniczne na materjały, maszyny i inne artykuły na potrzeby państwowe mają być zawierane przez poszczególne Ministerstwa przy współudziale Sekcji Handlu Ministerstwa Przemysłu i Handlu. Dla uniknięcia rozbieżności i nieporozumień, wszystkie sekcje i urzędy, podległe Ministerstwu Rolnictwa i Dóbr Państwowych, winny w razie zawierania zagranicznych tranzakcyj porozumieć się uprzednio z Wydziałem Ekonomiki Rolniczej Sekcji II i tylko za pośrednictwem tego wydziału komunikować się w wyżej wymienionych sprawach z Sekcją Handlu Ministerstwa Przemysłu i Handlu.

Warszawa dnia 1 sierpnia 1919 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
w z. *Z. Chmielewski*

OKOLNIK № 46.

Do pp. Naczelnika Państwowego Urzędu Weterynaryjnego, Starszych Okręgowych Inspektorów weterynaryjnych oraz powiatowych lekarzy weterynaryjnych

w przedmiocie

unieważnienia zaświadczeń, wydawanych przez b. okupacyjnych powiatowych lekarzy weterynaryjnych, uprawniających laików do wykonywania praktyki weterynaryjnej.

Niniejszem podaję do wiadomości, że zaświadczenia b. okupacyjnych powiatowych lekarzy weterynaryjnych, wydawane czyścicielom, znachorom i wogóle laikom, uprawniające ich do wykonywania praktyki weterynaryjnej, jak leczenie koni dotkniętych świerzbem, rewidowania mięsa i innych czynności weterynaryjnych, nie mają żadnego prawnego znaczenia i że w szczególności tego rodzaju świadectwa nie mogą być uważane za świadectwa felczerskie, gdyż w myśl obowiązujących przepisów powiatowy lekarz weterynaryjny nie był mocen wydawać jakichkolwiek świadectw, uprawniających do zajmowania się praktyką weterynaryjną.

Warszawa, dnia 13 sierpnia 1919 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
w z. *Z. Chmielewski*

Szef Sekcji:
Dr. Dalkiewicz

Tłoczono w Drukarni Państwowej
z polecenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych. № 7103